

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiuntur ...

Axel, Johannes Honorius van

Coloniae Agrippinae, 1656

Quinta pars huius tituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

aliis tractatibus cum aliis Canonicis actu
præbendatis, Archid. in d. c. hi qui in princ.
late Staphyl. in er. de litt. grat. in 1. for. expect. la-
te Rot. decis. 26. hoc. tit. in nov. ubi declarat ta-
tem canonicam esse beneficium ecclesiasticum no-
mine, titulo, prerogativa, & reali comodo num.
5. & seqq. Petr. de Bart. in direct. elect. cap. 27.
num. 3. & seqq. par. 1. potest habere dignita-
tem consuetam conferri Canonico tan-
tum, c. si is qui d. fin. hoc. tit. in 6. &
ibi Domin. Franc. & Canon. & licet ista sint
verissima de jure, nihilominus de con-
suetudine ferè ubique servatur contrarium,
juxta quam creati in Canonicos ultra nu-
merum non participant de quotidianis
distributionibus, nec de aliis obventio-
nibus canonicalibus: imo vocantur Ca-
nonici in herbis, ut attestatur Staphyl. in
tract. de litt. grat. in 1. forma expectat. sub
num. xi. & 12. Rot. decis. 26. numer. 7. hoc
tit. in nov. sed super numerum statutum, po-
sito quod non suppetant facultates potest
quis eligi in Canonicum præbendam de
Canonicorum ipsorum consensu, gloss. fin.
in c. auctoritate de inst. Rot. decis. 2. de elect. in an-
tiq. Franc. Marc. qu. 1371. par. 1. & dec. 16. ead.
part. 1.

Quinta pars huius tituli.

SVMMARIA.

- 1 Provisionum & gratiarum rescripta, varia
sunt in curia Romana, quoddam rationi
congruit sic à præfatione appellatum.
- 2 Sub qua forma expediuntur non solum gra-
tia factæ sed omnia per prædecessorem con-
cessa quomodocunque.
- 3 Non retrahitur in præjudicium tertij nec
operatur effectum confirmationis ex certa
scientia.
Summa in Decretal.

- 4 Quædam sunt conditionalia qua lite pendente
que sequitur de tempore data conceduntur.
- 5 Non præsupponunt titulum præcedentem.
- 6 Desumpta ex corpore prioris gratia princi-
palis atque ex ejus clausulis videntur con-
cessu sub eadem narrativa.
- 7 Quorum unum, si neutri, appellatur.
- 8 Alterum si nulli.
- 9 Tertium si alteri.
- 10 Quando non dentur.
- 11 Mentio in eis fieri debet de qualitate benefi-
cij, vacatione, modo vacandi reservatione,
obtentis & fructibus male perceptis.
- 12 Non arctatur impetrans ad exprimendum
verum valorem.
- 13 Quam vacationem capiant ex persona ad-
versarij & ex persona impetrantis.
- 14 Productæ in judicio an debeant alteri parti
intimari.
- 15 In eis attenditur tempus quo beneficium con-
ferri potest & non tempus data.
- 16 Quomodo differant à nova provisione & a-
liis similibus gratiis.
- 17 Etiam & perinde valere quando summus
Pontifex aliquem actum à se irritatum de-
nuo ex causa resuscitat.
- 18 Non retrahitur.
- 19 Perinde valere, quando summus pontifex à
liquem actum nulliter & inutiliter ge-
stum valere decernit.
- 20 An trahatur retro & quando.
- 21 Datur tantum super gratiis à Papa factis de
quibus bullæ fuerunt expeditæ.
- 22 In ea debet exprimi defectus subditus vel vi-
tium falsitatis contentum in prima gratia.
- 23 Gratificatio, qua locum habet quando de
anterioritate data literarum non constat.
- 24 In literis ad vacantia beneficia quando facta
est provisio pluribus eadem die ab eodem
collatore, quis sit præferendus.
- 25 Si à diversis collatoribus, puta Sede apostolica
Hhhh vel

- vel Legato eius, uni, & ab ordinario alteri eadem die idem beneficium conferatur, quisnam potior sit.
- 26 In litteris ad vacatura beneficia quando plures sunt pares data quisnam sit preferendus.
- 27 Nova provisio est rescriptum gratia revalidatorium, quod plerumque datur super gratis ab aliis nulliter factis.
- 28 à Quibus concedatur.
- 29 Indistincte datur de beneficiis reservatis.
- 30 Operatur deinde in futurum & super gratia prima fundatur.
- 31 Comprehendit quamcumque nullitatem.
- 32 In ea debet fieri mentio de beneficiis obientis & de omnibus prout in prima gratia.
- 33 De infecta possessione oblationibus & fructibus indebite perceptis.
- 34 Debet exprimi mensis reservatus.
- 35 Dat titulum coloratum.
- 36 Reformatio est nova gratia in qua debet inferi tenor preinserta.
- 37 Passim petentibus datur plerumque cum clausula quod res est integra.
- 38 In ea sufficit talis expressio quod Papa intelligat quomodo se habeat series facti.
- 39 Clausula in reformatione simpliciter posita intelliguntur juxta tenorem preinserta.
- 40 Si petatur accessus vel regressus ob non solutam pensionem additur de consensu pensionem hujusmodi solvere habentis.
- 41 Conceditur ut à data prima gratia valeat vel sub data currenti.
- 42 Quando reformatio tendit ad diminutionem prima gratie concessa, sola voluntas beneficiati est sufficiens ad movendam Papam.
- 43 Surrogatio est successio in locum defuncti cum aliquo super titulo beneficii litigantis.
- 44 Concessa in favorem tertij est provisio mere gratiosa cum facultate prosequendi litem quam solus summus Pontifex concedit quando possessor moritur.
- 45 In ea sufficit quod summus Pontifex statim causa intellexerit ex narratu in provisione.
- 46 Non debet fieri mentio de jure patronatus laicorum.
- 47 Competit provisio contra actorem colligantem accipientem possessionem post mortem rei defuncti officium judicis ut à possessione amoveatur.
- 48 Cum procuratore superstitis litem continuat sine nova ejus citatione vel intimatione hujusmodi surrogationis.
- 49 Colliganti super beneficii titulo, datur surrogatio intra mensem computandum à die gratia alteri concessa.
- 50 Duplex est rigorosa & gratiosa, Rigorosa dicitur mandatum de subrogando in forma dignum directum judicis.
- 51 Surrogatio gratiosa est quando Papa ipse surrogat & dirigitur surrogato.
- 52 In ea probari debet clericatus subrogati, possessio illius, uti fuit subrogatus, & lis.
- 53 Subrogatus in omni jure & ad omne jus quod alicui in & ad ecclesiam competeat non censetur subrogatus ad possessionem.
- 54 Vel ad litem.
- 55 Vel ad spoliū.
- 56 Multo minus censetur surrogatus quoad fructus neque ad exceptiones de regulatriennali.
- 57 In judicio deductorum.
- 58 In gratiosa surrogatione quorum admittuntur exceptiones & que non.
- 59 Surrogatio quibus non datur.
- 60 An excludantur à surrogatione impetrantes beneficia vacantia per affectionem patrisfamiliam plurimum incompatibilem.
- 61 Impetratur surrogatio à solo Papa.
- 62 Quando constat de reservatione beneficii ita quod manus ordinarij fuerint ligata, solet concedi surrogatio in jus ac possessionem defuncti.

- 63 Primariæ preces conceduntur à S. Pontifice imperatori post præstitum iuramentum quæ dant imperatori potestatem faciendi recipi unum in qualibet ecclesia Aleman-
nia.
- 64 An habeant locum in mensib. per concordata Germania ordinariis collatoribus concessis.
- 65 Summus Pontifex in dictis precibus derogat concordatis Germania in sui præjudicium.
- 66 Imperator habet jus precum ad beneficia etiam reservata, non tamen ad majores dignitates post pontificales aut principales in colligatis vel ad devoluta vel litigiosa.
- 67 Dispensatio sive habilitas nominati vel Pre-
cista non requiritur tempore data gratia
precû sed sufficit adesse tempore vacationis.
- 68 Indulgentia sive tollerantia sedis Aposto-
lice habent jus conferendi præbendas & alia
beneficia ecclesiastica exceptis parochia-
libus ecclesiis in pluribus archiepiscopalibus
& episcopalibus ecclesiis quando vacant &
temporalia sunt sub eorum manu Rex
Francia, Reges Hungaria & Anglia ac A-
pulia & delphines.
- 69 Alternativa à summo Pontifice concedi-
tur episcopis & his superioribus quamdiu
apud ecclesias & Dioceses suas vere &
personaliter resederint per reg. Cancell.
8. §. insuper.
- 70 An comprehendatur sub generali revocatio-
ne gratiarum.
- 71 Episcopus habens alternativam si postea ob-
tinet à summo Pontifice indultum conse-
rendis in duobus mensibus non videtur al-
ternative renunciare.
- 72 Privantur episcopi alternativa tribus casibus.
- 73 Jus nominandi sive nominatio competit
collegio & fit sine solennitate de uno, duo-
bus aut pluribus.
- 74 Concessum fuit ad vacantes Archiepiscopa-
tus, Episcopatus, Abbatis vel Prioratus
Conventuales Regibus Hispania Francia,
Polonia & aliis principibus
- 75 Ex privilegio Apostolico nominationes conce-
dantur ab universitatibus graduatis & de-
bito modo qualificatis.
- 76 Item fiunt in vim statuti vel consuetudi-
nis.
- 77 Indultum de conferendo solet summus
Pontifex concedere Cardinalibus & aliis
benemeritis obtinentibus cathedrales ec-
clesias & abbatias ut de omnibus beneficiis
ad eorum collationem institutiones sive
quavis aliam dispositionem pertinentibus
libere disponant.
- 78 In dubio contra concedentem est latissime in-
terpretandum sed non extendendum ad
specialiter reservata Papa.
- 79 Tollit obstacula & gratias præventivas &
coadjutorias cum futura successione sed
non regressam.
- 80 Præterea conceditur hujusmodi indultum
Nuncio vel aliis ex gratia.
- 81 Est stricte interpretandum.
- 82 Limita ut procedat quando indultum diri-
gitur Nuncio in favorem Nunciij, secus si
dirigatur Nuncio in favorem Nunciij &
eorum quibus collatio est facienda vel ec-
clesiæ vel alterius ipsorum & ecclesiæ, quod
est favorabile.
- 83 Potestas data Nuncio super provisione certe
personæ expirat morte concedentis re inte-
gra & est stricte interpretanda, quia non
est gratia sive indultum.
- 84 In omnibus indultis addetur clausula, quod
provisi illorum vigore sub pœna vacationis
eo ipso teneantur bullas nova provisionis
expedire & annatam aliaque jura solvere.
- 85 Occursa vacatione ob non expeditionem no-
va provisionis, Papa habet conferre.
- 86 Impetratio facta ob non expeditionem no-
va provisionis dicitur impetratio certo
Hhhh 2 modo

modo in qua impetrans non adimplemen-
tum decreti debet concludenter probare.

1 PRÆTEREA in Curia Romāna varia sunt † rescripta gratiarum, & provisio- num. Quoddam rationi congruit, sic à præ- fatione appellatum. Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ à Romani Pontificis gratia, seu benignitate in profe- quendo iusta desideria processerunt, licet ejus superveniente obitu super illis litteræ confectæ non fuerint, suum plenum conse- quantur effectum, per quod Papa nihil † de novo concedit, neque confirmat gratiam prædecessoris, si est invalida, sed solum atte- statur, & fidem facit de gratia à prædeces- sore facta, & jubet eam executioni manda- ri, c. litteris vers. fin. & ibi gl. fin. de rescript. & Pan. & Can. Bald. in l. humanum in fin. de legib. Boer. decis. 348. num. 7. quia non datur fides supplicationi sine confectioe litterarum & gratia Apostolica non potest probari, nisi per litteras plumbatas, ut supra dictum est in hoc tit. sub ista forma expediuntur non so- lum gratiæ factæ à prædecesore, sed omnia per prædecesorem concessa, quia Regula Cancellariæ rationi congruit, utitur verbo concessa, quomocumque igitur concessa sint sub conditione, vel alias expediri pote- runt; l. 3. ff. de off. pres. l. imperator ff. de postu- lat. cap. quia circa de privil. & c. sed expeditæ post obitum summi Pontificis concedentis, etiam cum totali instrumenti insertione

3 non possunt † retrorahi, ad inducendam scientiam contentorum in tertii præjudi- cium aut ut operentur effectum confirma- tionis ex certa scientia: Card. dial. Seraph. dec. 981. num. 1. l. in summ §. fin. ff. de re jud. l. Neratius ff. de reg. jur. §. deinceps. auth. de nupt. & ibi post gloss. DD. c. si gratiose & ibi gloss. & Can. de rescript. in 6. l. 4. ff. locat. cum similib.

Quædam sunt conditionalia † quæ tan- tum lite pendente conceduntur. Caput. decis. 34. par. 2. Rot. dec. 8. de probat. in nov. Rot. decis. 24. de rescript. in nov. Put. decis. 23. de jud. Sar. super reg. de annal. quest. 28. num. 4. & in reg. de impetr. benef. per obit. fam. Card. quest. 3. vers. accedat, & vers. ex quibus Gemin. conf. 79. vers. ad dubium gratiarum, quæ requiritur de tem- pore datæ impetrationis, Garc. de benef. par. 6. cap. 2. §. 2. num. 212. & seqq. Greg. 18. dec. 94. & ibi annot. & mandatur Auditori sub conditione, quod si per eventum litis sibi constiterit neutrum &c. colligantium jus habere in beneficio, ac illud vacare, Gemin. conf. 79. sub num. 7. vers. ad dubium gratiarum, & num. seqq. Seraph. dec. 46. num. 2. Garc. de be- nef. part. 6. cap. 2. §. 2. num. 110. & seqq. post sententiam declaratoriam desuper feren- dam provideat, Aobil. decis. 15. & 16. hoc titul. Put. decis. 46. & decis. 423. in princ. lib. 1. l. cedere diem ff. de verb. signif. §. longe magis, & ibi gloss. fin. & DD. Inst. de leg. l. cum ad presens cum l. seq. ff. si cert. per. nam licet conditiones de præterito, vel præsentis non sint proprie conditiones, l. institutio talis in fi. ff. de cond. inst. l. eas in princ. ff. de cond. & demonstr. l. si ita stipulatus fuero hanc summam ff. de verb. oblig. l. itaque ff. si cert. per. & c. Put. decis. 46. numer. 2. libr. 1. tamen quia dictio, si, adjecta verbo præteriti, vel præsentis temporis ponit ali- quid dubitative, & sub dubio, vel incertitu- dine, l. cum ad presens tempus ff. si cert. per. Inst. de leg. §. longe l. demonstratio §. 1. ff. de cond. & demonstr. & ibi DD. sicut jus colligantium ponitur dubitative, ita gratia super eo facta est dubia, & si jus non competit, tenit, alias non tenet: §. conditiones in tit. de verb. oblig. l. itaque l. cum ad presens ff. si cert. per. l. conditio ff. de verb. oblig. non præsupponunt † titulum §. præcedentem Put. decis. 263. lib. 2. arg. nor. in c. hi qui, in verb. specialiter hoc tit. in 6. Rot. divers. decis.

decis. 556. num. 9. lib. 3. part. 3. Bald. in l. 4. in princ. ff. de d. m. inf. Caput. decis. 60. part. 2. capiuntque beneficium vacans non vacaturum, Mohed. decis. 33. num. 1. hoc tit. Felin. in c. in nostra num. 15. & 37. coroll. vers. limitat. 1. de rescript. conceduntur ex stylo Datarie proviso apostolico etiam adversus alium provisum apostolicum, Greg. 15. decis. 150. 6 desumpta ꝑ ex corpore prioris gratiæ principalis, atq; ex eius clausulis censentur concessa sub eadem narrativa, quæ omnia venit justificanda, quia in effectu sunt unæ litteræ; cum habeant eandem datam, licet diversis temporibus sint expeditæ, Card. Seraph. decis. 1470. num. 3. Pan. in c. in nostra sub num. 5. vers. fin. autem ad unum beneficium de rescript. Pan. in c. super literis in 1. not. eod. arg. l. unum testamentum ff. de testam. §. sed & unum & ibi not. Instit. de testam. quorum unum ꝑ si neutri appellatur, quando quidem tertius, vel alter collitigantium beneficium sibi conferri petit, si per eventum litis constiterit, quod neuter ex litigantibus jus in beneficio habeat, Greg. 15. decis. 89. & decis. 894. num. 7. & 8. alterum, ꝑ si nulli, quando tribus, vel pluribus super eodem beneficio contendentibus, quidam tertius, vel unus collitigantium dictum beneficium impetrat, & sibi conferri petit, si ex eventu litis constiterit nulli litigantium jus in beneficio competere: Tertium si alteri, ꝑ quando alter collitigantium beneficium, de quo litigatur, impetrat, si ex eventu litis constiterit, quod alter litigantium jus non foveat, 10 Non dantur super ꝑ lite movenda, Caput. decis. 34. num. 4. part. 2. attestans de stylo signatura arg. l. item si res §. fin. vers. non tamen ff. de alien. jud. mut. caus. fact. gloss. 1. prope fin. in c. sum inter de elect. nec quando causa fuit commissa literis non expeditis, nisi cum clausula, & quod litteras primæ provisionis expe-

diat, Mandos. in reg. 31. quod commiss. caus. quest. 15. Staphyl. de sign. lit. just. §. quando aliquis petit gratiam in princ. neque quando de crimine agitur ad privationem, Mandos. de sign. grat. tit. si neutri, vers. si neutri, si nulli. legitur tamen data fuisse gratia, si neutri, moniali, & in eventum privationis Abbatissæ; quam accusabat partus, & perditæ virginitatis, provisio; vel mandatum de providendo cum clausula quod se inscriberet ad pœnam talionis, Cresc. decis. 9. de probat. Mandos. in reg. 15. reserv. quest. 6. post num. 4. Mentio ꝑ fieri debet in eis de qualitate beneficii, 11 vacatione, modo vacandi, reservatione, Rot. decis. 24. de rescript. in nov. late Roman. conf. 362. à num. 4. usque ad fin. Felin. in c. in nostra 15. & 37. coroll. vers. limita primo de rescript. Put. decis. 84. lib. 3. obtentis, nisi impetrans aliqua probabili ignorantia excusetur, Roman. conf. 481. c. gratia de rescript. in 6. & ibi post gloss. in verb. ignorantia Can. communiter. Felin. in c. in nostra sub num. 1. circa fin. vers. & tenendo hanc opinionem, & sub 31. coroll. vers. limita 2. & vers. seq. de rescript. fructibus male perceptis, Put. decis. 126. lib. 1. Card. Seraph. dec. 457. num. 3. Mandos. de sign. grat. tit. si neutri & c. an autem gratia & c. Felin. in cap. postulasti in fin. & c. in nostra in 2. coroll. de rescript. quia sunt novæ gratiæ, & ex eis acquiritur novus titulus, ideo omnia quæ possunt movere Papam ad concedendum, sunt exprimenda; alias censetur circumventus, & gratia est subreptitia, c. cum dilecta, c. cum adeo de rescript. Clem. 1. hoc tit. c. cum in illis, c. non potest eod. in 6. sed non arctatur impetrans ꝑ ad exprimendum verum valorem, 12 imo datur clausula augendi, & minuendi, quantum opus sit, Rot. divers. decis. 804. & melius decis. 2064. part. 3. libro 3. late Felin. in c. in nostra sub 16. coroll. de rescript. quia sunt secundæ gratiæ, in quibus largius procedi

Hhhh 3 consue-

confuevit, quam in prima: capiunt omnem
 † vacationem ex persona aduersarii etiam
 per privationem, *Mohed. dec. 2. n. 3. de sequest. poss. & fruct. Lap. alleg. 6. sub n. 5. & 6. & alleg. 78. num. 14. Rot. decis. 1. de rescr. in nov. non per resignationem in manibus Papæ, nam si resignatus beneficium acquirere non potest, jus remanet penes resignantem deficiente eius cōsensu, Mandos. de sign. grat. tit. si neutri, vers. quod non capiat l. demonstratio §. fin. cum ibi not ff. de cond. & demonstr. dictum est supra tit. de renunc. præterea gratiæ, si neutri, & si nulli capiunt vocationem ex persona impetrantis, Caput. decis. 43 n. 4 & 5. par. 2. l. qui heredi §. fin. ff. de cond. & demonstr. Sall. in l. inquisitio ff. de solut. & lib. c. petitio, & ibi Can. de iurejur. etiam insurgentem ex eo, quod impetrans in prima gratia narrauerat se familiarem, & expedierat gratis, Achill. decis. 14. hoc t. in Felin in c. postulasti in fin. vers. multi tenerent, de rescript. c. non potest §. fin. & ibi not. hoc tit. in 6. c. si gratiose in fin. de rescript. in 6. & ibi gloss fin. & DD. c. dudum el. 2. in fin. vers. suppressit, de elect. quia licet per gratiam, si neutri, obtineat beneficium, tamen hæc non cooperit istam falsam expressionem familiaritatis, sed tenetur solvere officialibus: Felin in d. c. postulasti col. fin. de rescript. l. legata inutiliter 2. resp. ff. de legat. 1. arg. l. si cum dorem ff. sol. matr. l. commodissime ff. de lib. & posth. hered. non capiunt vacationem inductam ex persona impetrantis propter delictum, per quod redditur quis inhabilis, nisi de inhabilitate facta fuerit mentio, Caput. dec. 43. in fin. part. 2. anch. in Clem. si Romanus in fin. h. t. in fi. & ibi Card. & Can. productæ in iudicio*

† debent alteri parti intimari, quia ut dictum est, continent jus novum; Franc. in c. si hi contra quos num. 4. ut lit. pend. in 6. Rot. decis. fin. de rescript. in nov. vel sufficit ipsum principalem, seu eius procuratorem fuisse cita-

tum ad dicendum contra huiusmodi gratiam, *Mando. in practica tit. gratia si neutri, vers. pen. Greg. 15. decis. 137. num. 8. & 9. aut quod post earum productionem procurator alterius partis pluries in actis comparuit active, & passive, ita quod huiusmodi gratiæ notitiam habuit, absque alia intimatione faciendâ principali, Cresc. decis. 13. de dilat. l. nonnunquam & ibi gloss. in verbo temporis, & DD. ff. de iudic. c. cum sit Romana de appell. c. dilectus, & ibi gloss. fin. & Can. de procur. quia propter eas nova dilatio non conceditur, quod dentur sub conditione non juris colligantium de præsentis, vel præterito ex eisdem actis, Cresc. decis. 8. de dilat. l. edita, & ibi gloss. in verbo emendari in fin. & DD. c. de eden. c. 2. & ibi gloss. fin. & c. 3. & ibi gloss. 1. & utrobique Can. de dilat. quamvis alias regulariter, quando eadem persona jus novum impetrat, vel quando mutatur persona, semper faciendâ sit intimatio. & danda dilatio, cum requiratur nova instructio, & non venerit quis instructus nisi respectu juris, quod aduersarius intentavit, & contemplata persona aduersarii, & non alia, Casad. decis. 1. n. 4. de dilat. c. inducia §. offeratur 3. quest. 3. l. edita & ibi gl. in verbo emendari in fin. & DD. c. de eden. Franc. in cap. si hi contra quos n. 4. ut lit. pend. & c. in 6. Zab. in Clem. in 4. quest. de sequest. poss. & fruct. In eis taten-
 ditur tempus, quo beneficium conferri potest, & non tempus datæ, ideoque non dantur titulum coloratum in remedio recuperandæ possessionis, quia gratiæ luspentiæ conditione nihil ponunt in esse, Caput. decis. 36. part. 2. & decis. 302. part. 3. Sarnen. in reg. de publ. resign. quest. 16. in fin. & in reg. de impetr. benef. per obit. fam. Card. quest. 8. in fin. vers. ex quibus Clem. si de beneficio & ibi gl. in verbo existit hoc tit. & c. ei cui, & ibi gl. in verbo nondum & Can. h. t. in 6. Gemin. conf. 79. in fin. & si plures gratiæ*

- gratia, si neutri, vel si nulli, à diversis impetrata concurrant, una non tollit aliam ulq; ad sententiam, & quæ primo loco coram iudice, cui dirigitur, erit verificata, obtinebit, *Caput. dec. 56. part. 2. l. respiciendum ff. si cert. pet. & ibi gl. & Doct. Put. decis. 423. in prin. libr. 1.*
- 16 Differunt ꝑ à nova provisione, & aliis similibus gratiis, quia in gratia, si neutri &c. nõ debet doceri de aliquo titulo præcedenti; *Put. decis. 263. lib. 2. Rot. divers. decis. 855. n. 9. li. 3. par. 3. arg. c. hi qui in verb. specialiter, h. t. in 6. Bald. in l. 4. in princ. ff. de damn. infect. ite in eis materia quamvis objectiva dicitur de jure eas impetrantis, quia cum nullum jus tribuat impetranti, nisi sub illis conditionibus, si neutri, si nulli jus competat, si alteri jus nõ competat, quicquid objicit talis impetrans; ex quo tendit ad purificandam eius gratiam conditionalem, censetur de jure impetrantis, & non objectus, Felin. in c. olim nu. 10. de rescr. Rot. decis. 1. de seq. poss. & fruct. Cassad. decis. 2. de except. licet alias regulariter ad hoc, ut quis consequatur beneficium, non sufficit probare de nõ jure ad versariis, nisi etiam agens probet de jure suo, c. olim in fin. de rescript. & ibi Felin. n. 9. & seqq. dat. quinque limitationes gl. si in unico de eo, qui mitt. in poss. caus. rei serv. in 6. gl. in c. 1. in verb. electi, ut lit. pend. 17 in 6. & ibi Can. Aliud nuncupatũ, ꝑ etiam & perinde, valere, cum summus Pontifex actũ collationis, sive alium à se revocatum, irritatumque denno ex causa suscitatur, & valere 18 decernit, quæ non retrahitur ꝑ ad tempus primæ concessionis, & ubi aliud nõ exprimitur, intelligitur sine præjudicio jurisaheni, c. quamvis & ibi gl. & Can. de rescript. in 196. Perinde ꝑ valere est quædam ratificatio, & confirmatio primæ concessionis, quando summus Pontifex aliquem actum inutiliter, & nulliter gestum valere decernit, late*
- Prob. ad Monach. c. fin. num. 4. & 9. & seqq. de consuet. in 6. Gemin. conf. 128. num. 3. & 4. ex nunc, sive ex data perinde valere, l. observare in fin. ff. de off. pro conf. & leg. c. cum quis, & ibi gl. in verb. incurru, de sent. exc. in 6. Pan. in c. 3. num. 5. in fin. per illum tex. de his, quæ fiunt à pral. & c. quia trahitur ꝑ retro quoad actum, 20 non quoad tempus, sive datam, ne tertio fiat præjudicium, Prob. ad Monach. in d. c. fin. sub n. 13. de consuet. in 6. quando autem tertio non fit præjudicium, aut adest initium obligationis, trahitur & conceditur retro quoad actum, & quoad datam: l. donationes, & ibi gl. in verb. referatur C. de donat. int. vir. & ux. Franc. in d. c. cum quis num. 5. de sent. excom. in 6. & ibi Anchar. num. 3. & Can. similiter conceditur retro sub data prioris gratiæ, quando perinde valere petitur non super principali, sed super accessorio ultra naturã tituli, sine quo posset subsistere prima gratia, Prob. in d. c. fin. sub nu. 13. vers. & redeundo & c. aut quando prima gratia non est ipso jure nulla, sed elidibilis, quia ante elisionem non potuit alteri jus quæri, Bart. in l. observare ff. de off. pro conf. & leg. n. 6. Dec. in l. quod initio in fin. ff. de reg. jur. datur tantum ꝑ super 21 gratiis à Papa factis, Prob. ad Monach. in d. c. fin. num. 7. de quibus bullæ fuerunt expeditæ: super supplicatione signata non datur, neque super literis per pœnitentiariam expeditis, ac super brevibus. Mand. de sig. grat. tit. perinde valere vers. super literis, & vers. perinde valere. In ea debet exprimi defectus ꝑ subditus, vel vitium fallitatis conten- 22 tum in prima gratia, ad quam validandam conceditur, & ultra illud, quod est expressum, nihil supplet, l. 1. in fin. princ. ff. ad Turpill. c. ex tuarum de auct. & usu pall. Paris. conf. 44. n. 6. 7. & seqq. vol. 4. ac debet fieri mentio litis, c. fin. ut lite pendente & c. Card. Seraph. decis. 1110. præbet titulum coloratum. Put. decis.*

decis 8. hoc tit. qua est decis. 63. lib. 3. Prob. ad Monach. in c. fin. de consuet. in 6. num. 10. & 12. Quod si in gratia perinde valere dicatur, quod fuerit provisum de beneficio per resignationem, & gratia resignationis beneficii sit longe posterior post datam ipsius perinde valere, præsumitur pro bona expeditione litterarum perinde valere, quia poterat præcedere alia supplicatio istius resignationis, quam sufficit in originali ostendere Dominis Auditoribus, Rot. divers. decis. 436. in fin. part. 1. l. quoties ff. de reb. dub. c. cum super & ibi Dec. à nu. 5. usque ad fin. de off. deleg. Dec. in l. postquam liti n. 23. C. de pact. l. Titia §. idem respondit ff. de verb. oblig.

- 23 Gratificatio, † quæ extenditur in supplicatione hoc modo: Et cum clausula gratificationis opportuna in litteris latissime extendens. Regulariter data litterarum facit præferri in literis ad vacantia beneficia, &
- 24 in literis † ad vacatura, Felin. in c. capitulum num. 5. de rescript. dictum est supra tit. de rescript. vers. 3. de rescript. Gratificatio locum habet, quando de anterioritate non constat, & in literis ad vacantia † beneficia, quando facta est provisio pluribus eadem die, sive ab eodem, sive diversis collatoribus: si ab eodem collatore, possessione beneficii vacua, is præfertur, qui habet clausulam gratificationis, Cassad. decis. 2. num. 1. de renunci. Rot. divers. decis. 38. lib. 2. part. 3. Prob. ad Monach. in c. duobus num. 5. & 6. de rescript. late Mandos. in reg. 33. de sign. per fiat à nu. 21. usque ad finem plures cumulans. si omnes habeant clausulam gratificationis, præfertur is, cuius clausula gratificationis est pinguior, Put. decis. 242. num. 6. & 7. & decis. 247. lib. 1. Rot. divers. decis. 422. num. 4. & 5. lib. 3. part. 3. arg. l. pupillus, vers. quid ergo ff. qua in fraud. cred. fact. & c. l. si quis servum §. inter duos, cum ibi not. per glos. in verb. debet ff. de

leg. 2. l. fin. & ibi gloss. in verb. gratificationi ff. de relig. & sumpt. fun. data pari gratificatione se mutuo impediunt; quia collationes referuntur ad idem corpus beneficii, & recurrendum est ad conferentem, Pan. in d. c. capitulum de rescript. num. 4. & in c. 2. n. 1. de off. deleg. Ioan. Andr. in c. si à sede, & ibi Franc. num. 5. hoc tit. in 6. Franc. Arelin. in l. ex duobus nu. 5. ff. de vulg. & pupil. altero possidente ex clausula gratificationis, non inducitur præsumptio præventionis, sed possessori datur absolutio, quia c. si à sede hoc tit. in 6. nō habet locum in provisis ab eodem: Put. decis. 291. lib. 2. Franc. in d. c. si à sede post numer. 5. vers. & prædicta, & iste textus & Gemin. Prob. ad Monach. num. 8. & Canonis. si à diversis, puta à sede apostolica, vel legato ipsius uni, & ab ordinario alteri eodem die idem beneficium conferatur, potior est conditio possidentis, id est, eius qui primo iuste adeptus est possessionem, si non appareat, quæ collatio fuerit prima, d. c. si à sede hoc tit. in 6. in princip. & ibi Franc. in 2. notab. prout apparere potest, si probetur per testes de hora, vel in ipsis literis dicatur de hora & uterque probare poterit, & obtinebit, qui melius probaverit, Ioan. Andr. in d. c. si à sede in gloss. pen. & ibi Can. Felin. in c. pastoralis num. 5. de rescript. las. in l. 1. num. 6. & ibi Socin. sen. num. 12. ff. sol. matr. Tiraq. de jur. primog. quest. 17. opin. xj. Mars. sing. 319 Hora Gamb. de auct. leg. à lat. lib. 3. num. 678. Dec. cons. 167. num. 6. quia qui habet possessionem præsumitur anterior in provisione, Put. decis. 49. hoc tit. Franc. in d. cap. si à sede in 2. not. & ibi Can. communiter Prob. ad Monach. num. 6. & seqq. & clausula gratificationis tantum operatur in casu paritatis, secus si de anterioritate contet vere vel præsumptive, Cresc. decis. hoc tit. late Felin. in c. pastoralis sub num. 5. vers. ad identitatem data de rescript. quod si ex parte

parte provisi ab ordinatio tantum probe-
tur hora, & non possessio, & ex parte provisi
apostolici probeatur identitas diei, provisi
apostolicus est præferendus ratione præro-
gativa Papæ, *Gambar. de auct. leg. à latere lib.*
3. sub num. 668. vers. sed quid sit tantum, & num.
segg. late Menoch. de arb. lib. 2. cent. 1. casu 48.
num. 18. & seqq. Operatur professio privile-
gium Prælationis, quando adjicitur titulo
perfecto, c. si à sede hoc tit. in 6. in verbo confe-
ratur, secus est in præsentatione, nam provi-
sus à Papa præfertur eadem die præsentato
à Patrono possessione subsecuta, *Gambar. de*
auct. leg. à latere lib. 3. num. 645. & plurib. seqq.
quia præsentatio tribuit jus ad beneficium,
c. 3. de jurepatr. & evenire potest, quod præ-
sentatus non instituitur, cum adhuc subi-
teratus sit examen instituentis, & patronus
laicus variare possit accumulando, unde erit
locus gratificationi, *cap. cum autem c. pasto-*
ralis de jurepatr. excipe quando ultra posses-
sionem præsentati constaret de hora præ-
sentationis, quibus concurrentibus præsen-
tatus præfertur proviso apostolico eadem
die, *Gamb. de auct. leg. à latere lib. 3. num. 667.*
& seqq. quia tunc præsentato acquisitum est
jus considerabile, quod Papa non intendit
tollere, c. cum Bertoldus §. fin. de re jud. & ibi
Can. Lap. alleg. 78. in 6. Rot. decis. 17. hoc tit. in
nov. Si neuter possideat ex clausula gratifi-
cationis, præsumitur anterioritas & datur
canonizatoria tituli tanquam prioris: *Pur.*
decis. 291. in fin. lib. 2. Mandos. de sign. grat. tit.
provisiones vers. gratificatio. data paritate gra-
tiæ, is cui sedes Apostolica contulit, vel le-
gatus, propter conferentis ampliorem præ-
rogativam, erit alteri, cui ordinarius contu-
lit, præferendus, d. c. si à sede vers. final. *Clem.*
1. vers. neutro, ut lite pendente & c. c. hi qui au-
toritate, & ibi gloss. 1. & c. dudum. §. nos igitur
hoc tit. in 6. Idem obtinet si Papa contulit u-

Summa in Decretal.

ni, & Legatus alter, aut si Papa uni, legatus
alteri, Ordinarius tertio contulerit, In ar-
chiepiscopo autem, & episcopo, & suis sub-
ditis dubitatio non procedit, quia ad alte-
rum solum pertinet collatio, & illa sola va-
let, *gloss. in d. c. si à sede in verbo legato.* præter-
quam in episcopo, & ejus vicario, aut epi-
scopo, & inferiore, qui præscripsit collatio-
nem beneficii contra episcopum, non tamen
taliter, quod episcopus non possit conferre,
sed locus est præventioni inter eos, confe-
rentibus eadem die idem beneficium duo-
bus, quia cæteris paribus præfertur habens
collationem ab episcopo tanquam majore,
Franc. in d. c. si à sede num. 4. & 5. post Ioan.
Andr. & alios Felin. in d. c. capitulum num. 16.
In litteris sive gratiis ad vacatura quas solus
summus Pontifex concedit, c. 2. & ibi gl. in
verbo vacaturis, & *Can. h. t. in 6. c. dilectus filius*
hoc tit. quando sunt plures pares in data, is
eorum, cui Papa canonicatum contulit, est
in præbenda præferendus alteri, qui cano-
nicatum non est assequutus, licet prius, quæ
alius eis ad quos spectat canonicorum rece-
ptio, & collatio præbendarum, suas præsen-
taverit litteras, & ab eis in canonicum sit
receptus. Si Papa neutricorum, vel utriusque
canonicatum contulit, tunc ex quo in gratia
sunt pares, is qui primo præsentaverit, erit
potior in præbenda, si ambo simul in præ-
sentando concurrant, ii ad quos spectat
canonicorum receptio, & præbendarum
collatio, vel eorum major pars, ex eis alte-
rum, cui gratificari voluerint, eligere tenen-
tur, quo electo alius omnino caret impe-
tratis. c. duobus de rescrip. in 6. & ibi *Can. latissi-*
me de præfatis omnibus Rebuff. de pacif. poss. nu.
295. vers. sciendum est, & num. seqq. & num.
297. & seqq. plurib. Menoch. de arb. lib. 2. cent. 1.
cas. 48.

Nova provisio est † rescriptum gratiæ re- 27

Iiii

vaki-

- validatorium, Sarnen. quest. 7. in reg. de non ju-
 dic. iux. formam supplicat. quod plerumque
 datur super gratiis ab aliis nulliter factis,
 Prob. ad Monach. in c. statutum num. 4. hoc tit.
 in 6. idem in c. fin. num. 7. de consuet. in 6. & in
 c. cum persona num. 6. de privil. in 6. c. post ele-
 ctionem c. ex parte Asten. de concess. preb. c. sug-
 gestum, & ibi post gl. DD. de jure par. concedi-
 28 tur à summo † Pontifice, Prob. ad Monach. in
 d. c. cum persona num. 16. de privil. in 6. Rot. di-
 vers. decis. 48. sub num. 3. part. 1. l. cum heres ff. de
 acquir. vel omitt. hered. ejusq; legato, & nun-
 cio, Mohed. decis. 31. hoc tit. c. legatos de off. leg. in
 6. episcopo, c. postulasti in princ. & ibi gl. or di-
 naria & marg. in verbo dispensatum de cler. ex-
 comm. minist. & c. non ab inferiore super gra-
 tia à superiore facta, quia ipsa obtentio se-
 cundæ gratiæ, videtur quædam ingratitudo
 & delusio ergo Papam, propter quod indu-
 citur legitima causa privandi eum, Pan. in c.
 cum olim num. 18. de re jud. passim & indistin-
 29 cte † datur de beneficiis reservatis, & nulli
 denegatur, Mohed. decis. 4. sub num. 1. de con-
 cess. preb. l. rescripta, ibi, nisi sit aliquid quod non
 ledat alium, & prosit petenti C. de precib. Imp. of-
 fer. & ibi gl. alleg. concord. Operatur ex nunc
 30 † in futurum, & nihil disponit in præteritū,
 neque vitia præterita purgat, Cassad. decis. 6.
 n. 8. h. t. Caput. decis. 83. nu. 5. par. 3. Prob. ad Mo-
 nach. in c. statutum n. 4. & 5. h. t. in 6. & super
 prima gratia siue valida, siue invalida funda-
 tur, Put. decis. 263. lib. 2. Caput. decis. 83. nu.
 5. part. 3. Prob. ad Monach. in d. c. statutum num.
 4. & seqq. Felin. in c. in nostra num. 6. de rescrip-
 de qua constare debet, Cresc. decis. 7. nu. 5. de
 rescript. Pan. in c. ex tenore num. 6. & seq. & in
 c. in nostra num. 9. de rescript. & in c. cum no-
 stris n. xj. & 12. de concess. preb. & sufficit eam
 justificari de facto, Achill. decis. 7. hoc tit. Bel-
 lam. decis. 116. in fin. Mandos. de sign. grat. tit.
 nova provisiones, vers. nova item Sarnen. in reg.
 de subrog. collig. qu. 19. circa finem. Caput. ag.
 decis. 222. parte 2. præsertim attentis clausu-
 lis, quæ in nova provisione solitæ sunt poni,
 quod causæ annullativæ, & infectivæ, expri-
 mi possint, quæ comprehendunt † quam
 31 cunque nullitatem, etiam in qua require-
 tur dispensatio, vel in qua esset defectus
 substantiæ, Cassad. decis. 6. num. 8. hoc tit. Achill.
 d. dec. 7. hoc tit. Felin. in c. postulasti sub nu.
 15. vers. limita prædicta, & num. 16. de rescrip-
 ideo nova provisio, in qua dictum fuit, sibi
 de facto provisum à Vicario Episcopi, valet,
 si producat vicarii collatio, licet non pro-
 betur de ejus Vicariatu, Cresc. decis. 9. hoc tit.
 c. commissæ, & ibi gl. in verbo promovendum, de
 elect. in 6. & est subreptitia, si in ea narratum
 fuit canonice prius provisum fuisse, si prima
 provisio non sit canonica, Rot. decis. 24. de
 concess. preb. in antiq. Innocent. in c. dudum el. 2.
 num. 15. & 16. & ibi Hostien. num. 42. & seq. de
 elect. In ea debet fieri mentio † de prioribus
 32 beneficiis obtentis, Anch. in c. si apostolica nu.
 3. hoc tit. in 6. & de omnibus prout in prima
 gratia, quia per eam novum jus acquiritur,
 vel acquisitum confirmatur, aut augmenta-
 tur: Fr. anc. in c. si apostolica num. 6. hoc tit. in 6.
 Rot. decis. 24. & ibi add. num. 2. de rescript. in
 nov. Felin. in c. in nostra 16. coroll. de rescript.
 ideo non suffragatur facta in beneficio sim-
 plici, si erat curatum, est enim nova provi-
 sio, quædam confirmatio quæ non extendit
 confirmatum, Put. decis. 300. libr. 1. Panorm. in
 cap. dudum num. xj. & sequent. de decim. cap. in-
 ter dilectus vers. cateram de fid. instrum. Debet
 fieri mentio in ea tam de infecta † possessio-
 33 ne, l. auctoritatem C. unde ut Felin. in c. postula-
 sti num. 14. & seqq. de rescript. quam de obla-
 tionibus alteri debit in sacrificio missæ,
 Put. decis. 173. lib. 1. cap. 2. & ibi Pan. num. 1. &
 Can. de paroch. & alien. paroch. ac etiam fru-
 ctibus indebite perceptis, c. dudum el. 2. vers.
 & 18.

& reinendo & vers. antepen. item suggerens, &
 ibi Hofl. num. 16. & seqq. & Can. de elect. Put. de-
 cis. 23. libr. 1. Felin. in c. in nostram 2. Coroll. de
 rescript. quando debiti essent ecclesie uni-
 versali, seu particulari, de quibus solvenda
 est compositio in Dataria Apostolica, secus
 si tertio, cui restitutio est facienda, ne cogat-
 ur bis solvere, Cassad. decis. 7. de prob. arg. t.
 quibus bis idem, & ibi not. ff. de verb. oblig. quia
 cum ex perceptione fructuum indebite
 perceptorum insurgat inhabilitas, d. c. du-
 dum el. 2. & ibi gl. in verb. furtum & Can. c. de
 multa hoc tit. & ibi gl. in verb. proventibus & DD.
 liqua eam ff. de furt. l. non prodest ff. de vi bon-
 rapr. taciturnitas modicorum fructuum
 temporalium, puta, unius scuti, vel dimidii
 redditam subreptitiam, Put. decis. 126. libr.
 1. c. si proponente de rescript. cap. si motu proprio
 hoc tit. in 6. Bart. in l. si proprietarius ff. de damn.
 infecto num. 2. nam in beneficialibus subre-
 ptio quamvis minima vitiat gratiam, d. c. si
 motu proprio hoc tit. in 6. c. si proponente de re-
 script. & utrobique Can. Felin. in d. c. in nostram
 2. Coroll. eod. secus in distributionibus quoti-
 dianis indebite, & sine titulo perceptis, quia
 non debentur Papæ, sed applicantur Capi-
 tulo, seu dantur deservientibus pro absen-
 tibus juxta ecclesiarum consuetudines, Cas-
 sad. decis. 6. num. 5. & per tot. hoc tit. Fel. in cap.
 ad aures num. 14. de rescript. c. fin. §. in illis de
 concess. prob. in 6. c. fin. in princ. de rescript. in 6.
 ac fructibus spiritualibus perceptis, quo-
 rum taciturnitas non obstat, quia de illis nõ
 solvitur compositio Cameræ Apostolicæ,
 Rot. divers. decis. 83. num. 4. & 5. part. 3. lib. 3.
 Felin. in c. ad aures in fin. de rescript. aut quan-
 do ex fructuum perceptione non insurgit
 aliqua inhabilitas, quia tunc sufficit sola
 possessionis expressio, ut si eos in ecclesie u-
 tilitatem convertisset, aut voluntate Præla-
 ti, ad quem pertinent, eos percepisset,

Mandos. de signat. grat. tit. abs. à mala fruct.
 percept. vers. possunt etiam Mohed. decis. unie. de
 confir. ut velinut. Capell. Thol. q. 484. & ibi Aufr.
 n. 3. qui pulchre distinguit. Præterea in nova
 provisione debet exprimi mensis & reserva-
 tus, Mohed. decis. 4. de concess. prob. Put. decis.
 423. libr. 1. & decis. 165. lib. 2. c. si Apostolica, &
 ibi gl. in verb. præferri & Archid. in c. si motu h.
 tit. in 6. Rom. conf. 362. num. 5. & conf. 383. in
 princ. nisi in prima provisione facta fuerit
 mensis mentio, & in nova provisione fiat
 plena mentio de prima, Mohed. decis. 4. in fin.
 Rot. decis. 18. hoc tit. in nov. Bell. decis. 634. gloss.
 pen. in c. si Apostolica h. t. in 6. & ibi Can. aut no-
 va provisio veniat accessorie ad aliam gra-
 tiam, pura resignationem antea factam cum
 clausula quovis alio modo vacet, Rot. divers.
 decis. 475. num. 4. par. 3. libr. 3. quæ dicit nihil
 fuisse decisum, faciunt not. per Sarn. in reg. de
 jur. not. quæst. 2. Dat. titulum & coloratum in 35
 possessorio, etiamsi in ea non fuerit facta
 mentio de intrusione, & mala fructuum
 perceptione, licet quoad proprietatem
 multa sint difficultates Achill. decis. 2. hoc tit.
 Felin. in c. postulatum. 15. & 16. de rescript.
 Cassad. decis. 7. hoc tit. aut si superveniat post
 spoliū tempore restitutionis possessionis,
 quia tunc non datur vitiosus ingressus, Achill.
 dec. 2. de rest. spol. l. cum nemo C. de acqu. poss. &
 ibi gl. in verb. extrinsecus & DD. Cassad. decis. 4.
 n. 11. de restit. spoliat.

Reformatio est & nova gratia, Cresc. decis. 36
 7. sub num. 1. de rescript. l. jus civile ff. de just. &
 jur. & ibi gl. & DD. c. statutum in princ. & ibi
 gl. in verb. reformandum de rescript. in 6. in qua
 debet inferi tenor primæ gratiæ, quam vo-
 cant præinsertam, Mohed. decis. 13. ante finem
 vers. & non poterat esse secunda & c. de renunc.
 Idem decis. 6. num. 2. de probat. attestans de u-
 su Curia l. in civile ff. de legib. l. si quis ex ar-
 gentariis §. si initium & ibi Bald. & DD. ff. de

eden. Fel. in c. veniens num. 2. de prescript. quæ tendit, ut omissum suppleat, & male exprelsum corrigat, passim petentibus † conceditur, Cresc. d. decis. 7. sub num. 3. attestans de usu Curia l. rescripta ibi, nisi sit aliquid, quod non ledat alium & pro sit petenti C. de prec. imp. off. & ibi gloss. alleg. concord. ac ei insertur plerumque clausula, quod res est integra, l. si quam rem ff. de resc. vend. §. fin. inst. quib. mod. toll. oblig. in ea sufficit † talis expressio, quod Papa intelligat, quomodo se habeat facti series, c. super eo, & ibi gloss. fin. & Can. de cohab. cler. & mul. c. dilectus el. 1. de reser. non sufficit expressio per involucrium, Bald. in l. nec damnosa in fin. num. 1. vers. secundum C. de precib. Imp. off. & in l. prescript. num. 12. & seqq. C. si contra jus, vel util. publ. ideo reformatio facta ad gratiam revocatam, non facta mentione de revocatione est nulla, Put. decis. 26. hoc tit. late las. in l. mora numer. 36. & seqq. de jurisd. om. jud. ubi ampliat & limitat. non est necesse exprimere obtenta beneficia, quæ in prima gratia sunt expressa, Felin. in c. in nostra in 16. Coroll. de rescript. Rot. decis. 18. hoc tit. in nov. Bellam. decis. 634. supposita. Clausulæ in reformatione simpliciter positæ † intelliguntur juxta tenorem præinsertæ, Mohed. decis. 5. de rescript. Prob. ad Monach. in c. fin. nu. 14. & 16. de consuet. in 6. est enim præinserta principium, & reservatio finis, & producens reformationem tenetur producere præinsertam, Mohed. decis. 6. num. 2. de probat. l. incivile ff. de legib. l. si quis ex argentarius §. si in iurium, & ibi Bald. & DD. ff. de edend. si peratur † accessus, vel regressus ob non solutam pensionem, vel potestas transferendi pensionem, additur clausula de cōsensu pensionem huiusmodi solvere habentis; Mandos. de sign. grat. tit. reformationes vers. si illud quod, attestans de usu Cur. nam licet consensus, qui semel adfuit à principio, præsumatur semper durare, nisi detur penitentia, c. maiores de baptis. Rot. decis. 636. nu. 7. part. 1. divers. tamen quoties immutatur per gratiam prior rei status, & conditio, cōsentuse eorum, qui interesse habent, requiritur. l. in concedendo ff. de acq. plur. arc. Anch. in c. suggestum numer. 7. de jurepatr. pulchre Dec. cons. 541. visa donatione num. 17. & 18. Rot. divers. decis. 614. num. 24. par. 1. Conceditur † ut à data primæ gratiæ valeat, & vocant practici, cui prius, quando nulli sit præjudicium, vel sub data currenti, id est, sub data ipsius reformationis, quo casu qui medio tempore impetraverunt, sunt præferendi, gloss. fin. in c. si Apostolicæ hoc tit. in 6. quia talis reformatio intelligitur, sine præjudicio tertii, c. quamvis, c. si propter tua de rescript. in 6. Præfata procedunt in reformatione augmentante primam gratiam, sed quando reformatio tendit ad † diminutionem particularem gratiæ primæ concessæ, non requiritur expressio supradicta, quoniam sola voluntas beneficiati est sufficiens ad movendum Papam ad diminutionem juris sibi concessi, Rom. cons. 362. num. 5. vers. respondeo Felin. in c. in nostra in 16. Coroll. vers. 3. casus de rescript.

Surrogatio † est successio in locum defuncti cum aliquo super beneficio litigantis, id est super titulo beneficii in petitorio; c. fin. ut lit. pend. & c. in 6. Clem. 1. eod. tit. late Greg. 15. decis. 335. concessa in † favorem tertii, qui nunquam fuit in lite, non est proprie surrogatio, sed quædam provisio mere gratiosa cum facultate prosequendi litem, quam solus summus Pontifex concedit, quando possessor moritur; secus si petitor, gloss. in c. 2. in casus posit. circa fin. vers. sed hodie impetratur à Papa, ut lit. pend. in 6. d. Clem. 1. eod. in fin. & utitur verbis vacationis, & collationis, per quæ indicat defunctum jus habuisse,

buiffe, quod est in præiudicium litis pendentiæ, *Vital. in d. Clem. 1. numer. 41. & seqq.* nec in ea ponitur clausula, quatenus vera sit lis, solita poni in subrogationibus ad excludendā litem calumniosam, vel notorie injustam, vel finitam per rem iudicatā, aut alias: *Mandos. de sign. grat. tit. surrogationes vers. in surrogationibus, & ver. seq. l. in summa ff. de cōd. indeb. in princ. & ibi gl. & DD. l. post rem iudicatā ff. de transact.* quia in ea nō est verificanda lis nisi in cōclusionione supplicationis extaret, clausula exprimens litem, quæ intelligitur declarare omnia præcedentia, ut dicantur concessa, sit tunc ad sit lis, *Rot. divers. decis. 387. part. 3. lib. 3. qua est parum mendita c. proposuit de concess. præb. Clem. 1. in fin. ut lit. pend. in nov. c. 2. in princ. hoc tit. in 6. faciunt not. per las. & DD. in l. si sorori C. de jur. delib. sed proban-*
 45 *dum, quod ꝑ summus Pontifex statum causæ intellexerit ex narratis in provisione; late Mohed. decis. 3. circa fin. num. 1. vers. quo vero ad surrogationem, & num. 2. ut lit. pend. & l. Lancell. de attent. part. 2. c. de attent. lit. pend. & c. num. 174. ubi distinguit inter subrogationem & gratiosam provisionem tertii. Rot. Farin. decis. 187. num. 4. part. 2. tom. 1. si sit parochialis litigiosa, ad quam summus Pontifex noluerit surrogare colligentem, verum jus demortui in alium transferre, habet locum examen per concursum: Garc. de benef. par. 9. c. 2. §. 1. num. 169. & seqq. in ea non est ne-*
 46 *cesse facere mentionem ꝑ de jure patronatus laicorum, & clausula derogatoria eius attendita lite ponitur ad cautelam: Cassad. dec. 3. ut lit. pend. & c. num. 8. l. testamentum C. de*
 47 *testam. competit provisio ꝑ postquam admittus est ad causæ prosecutionem, Rot. decis. 24. de rescript. in antiq. contra actorem colligentem accipientem possessionem post mortem rei defuncti officium iudicis, ut à possessione amoveatur, sed non contra ter-*

tium intrusum lite pendente, quia inter hos duos nunquam fuit lis, nisi modo, *Rot. decis. 10. ut lit. pend. & c. num. 4. & in fin. vers. si vero non actor in nov. c. Romana §. in alium de appell. in 6. l. creditor mandatorem & ibi gloss. 2. & DD. ff. mandati, & iudex tantum inhi-*
 48 *bet illis, qui veniunt ad causam, Rot. decis. 2. ut lit. pend. & c. in antiq. Bald. in l. si per imprudentiam §. fin. ff. de evict. d. l. creditor mandatorem, & ibi gloss. 2. ff. mand. potest quoque ꝑ cum*
 49 *procuratore superstitis litem continuare, & in ea causa ad ulteriora procedere sine nova citatione superstitis, vel intimatione huiusmodi surrogationis sibi facienda: Rot. decis. xj. ut lit. pend. & c. in nov. arg. c. 2. ut lit. pend. & c. in 6. & Clem. 1. eod. tit. sed procuratori superstitis petenti datur dilatio ad consulendum principalem, Rot. d. decis. xj. in fin. c. dilectus de procurat. & ibi post Gloss. DD. Col-*
 50 *litiganti ꝑ super titulo beneficii sive in pe-*
 51 *nitio (quia requiritur lis, quæ faciat beneficium litigiosum,) Franc. in c. 2. num. 2. ut lit. pend. & ibi Can. Vitall. in Clem. 2. sub num. 70. & seq. ut lit. pend. Greg. 15. decis. 335. & ibi annot. Datur surrogatio secundum regulam Cancellariæ de surrogandis intra mensem computandum, non à die obitus colligentis, sed à die gratiæ etiam motu proprio alteri concessa, quia mentio mensis fit ad invalidandam gratiam intra mensem ob-*
 52 *tentam in præiudicium subrogandi colligentis, sed non arctat eum ad petendum subrogationem intra mensem, quam post mensem potest petere, dummodo non fuerit post mensem à cōcessa alteri gratia, gl. in reg. Canc. de subrog. in princ. Greg. 15. decis. 125. Card. Seraph. dec. 1165. n. 1. & 2. Rot. Farin. dec. 342. part. 1. Duplex est ꝑ aut est rigorosa, aut*
 53 *gratiosa, surrogatio rigorosa, dicitur mandatum de subrogando in forma dignum, directum iudici, aut alicui constituto in di-*
 54 *gnitate*

gnitate ecclesiastica, qui censetur mixtus executor, & non potest dare possessionem subrogato, nisi prius discussio iure auctoris, cui venit subrogandus, *Rot. dec. 10. ut lit. pend. & c. in nov. Mohed. decis. 1. in pr. eod. Put. decis. 208. lib. 1. Ias. post alios in l. in bona fidei ff. de eo quod certo loco & c.* & requiritur admissio iudicis adhuc ut habens huiusmodi mandatū dicatur esse in causa, & ex eius persona lis vivat, *Cassad. d. decis. 1. n. 5. & Mohed. decis. 2. sub n. 2. ut lit. pend. & c. c. ab excommunicato de rescript. c. cum contineat de off. & potest. iud. deleg. arg. l. magis puto §. si pupillus vers. nō passim. ff. de reb. eorum, quæ sub tut. aut curat.*

51 gratiosa est ꝑ quando Papa ipse surrogat, nō requirit ministerium executoris, dirigitur surrogato, qui eius vigore potest intrare possessionē propria auctoritate, & lite pendente sine vitio attentatorum, *Mohed. decis. 9. & decis. 11. n. 1. ut lit. pend. & c. Ias. in l. sorori sub n. 2. C. de jur. delib. & ibi DD. Bald. in rubrica de caus. poss. & propr. n. 13. & seq. & in surrogato gratiose sustinetur, & vivit lis, sicut duraret vivente eo, in cuius locum est surrogatus, *Cassad. d. dec. 1. & Mohed. d. decis. 2. sub n. 2. ut lit. pend. & c. arg. l. raptores §. sin. autem Diaconisse, ibi omnem proprietatem & plenam possessionem C. de episc. & cler. l. cum miles ff. ex quib. caus. maior. not. Alex. & Ias. in d. l. si sorori**

52 & c. de jur. delib. In ea probari ꝑ debet clericatus subrogati, possessio illius, cui fuit subrogatus, de tempore obitus, & lis in causa principali, appellationis aut ea deserta, nullitatis æque principaliter ut simul commissæ, *Bart. in l. si expressim n. 10. ff. de appell. Bald. in l. tale pactum §. qui provocavit n. 12. ff. de pact. Greg. 15. decis. 306. & seq. vel eo modo quo fuit narrata, nam intrat surrogatio data lite in possessorio tantum, *Card. Seraph. decis. 990. & 1426. in princ. Sarn. in reg. de trien. q. xj. n. 14. vers. circa vero secundum, & num. 15.**

*Gonz. super reg. de mens. & alter. §. 7. proem. n. 211. & plurib. seqq. usque ad fin. Garc. de benef. par. 6. c. 4. nu. 4. & seqq. ubi ponit aliquot limitationes & per tot. Greg. 15. decis. 426. & decis. 307. & decis. 394. stantibus clausulis, quæ solent poni in surrogatione gratiosa de & super beneficio, *Cassad. decis. 6. de rescript. Rot. divers. decis. 8. num. 2. part. 2. c. constitutu, & ibi post gl. 1. Panor. col. fin. & Can. de elect. l. ex diverso §. 1. & ibi Bart. num. 2. ff. de rei vend. c. cum ecclesia sutrina de caus. poss. & propr. & ibi post Innoc. Can. rebusque aliis, l. 1. in fin. ff. si cert. pet. l. fin. §. sin. autem dubias ibi super iurebus §. in comparatione C. de jur. delib. & alias quam ut præmittitur, lis, cuius litis statum & c. *Put. decis. 2. Achil. dec. 9. de rescr. Rot. divers. dec. 254. num. 1. & 2. 1. part. l. fin. C. si per vim, vel alio modo & c. l. causas C. de transact. Felin. in c. super litteris de rescript. nu. 12. Greg. xv. decis. 125. num. 15. & ibi annot. pendeat, eiusque pendentia probatur excitatione ad dicendum contra commissionei executora contra partem citatam, *Clem. 2. ut lit. pend. & c. Felin. in c. super litteris n. 13. de rescript. Cassad. decis. 1. ut lit. pend. & c.* etiam quod non fuerit reproducta citatio, citato vivente, quando ipse in termino citationis comparuit, dicendo generalia contra commissionei, *Bald. in l. 1. in 3. not. ff. de feriis Felin. in c. illud n. 8. de prescr. Caputaq. decis. 112. par. 1. Bellam. decis. 364. Greg. 15. decis. 27. n. 3. & ibi annot. vel constituat procuratorem ad causam, l. fin. C. de procur. & ibi DD. not. Felin. in c. cum contingat n. 8. de rescript. Clem. causam §. intimatio, & ibi gl. in verb. plena Zab. n. 5. & 6. de elect. & c. *Rot. dec. 11. de dol. & cont. in nov. Greg. 15. dec. 27. num. 4. & ibi annot. Jus antecessoris probatur ex sola supplicatione, etiam si surrogatus in eius locum sit actor: *Put. decis. 337. lib. 1. attestans de practica Cur. & contrarias decisiones non servari l. sancimus in prin.******

in princ. vers. exceptis C. de donat. Clem. dudum circa si. vers. nos etenim, & ibi gl. in verb. verbo, & Can. de sepult. Franc. in proem. lib. 6. §. fin. Cassad. dec. 8. num. 6. 7. & num. seqq. de rest. spol. idem juris est in surrogatione gratiola desumpta ex clausulis generalibus principalis gratiæ provisionis, quando super ea litteræ sunt expeditæ ad partem, Card. Seraph. decis. 1426. Rot. dec. 387. par. 3. lib. 3. l. quamvis C. de usur. l. commissoria C. de pact. int. empr. & vend. l. 2. C. de jur. dom. impet. & ibi gl. ad leg. concord. l. 5. fundus §. eleganter ff. de leg. commiss. late Pan. in c. in nostra numer. 5. & ibi Can. de reser. Greg. 15. dec. 103. & ibi late annot. litteris ad partem non expeditis debent gratiæ principalis narrata verificari, & ea vitata corrumpunt clausulæ generales accessoria, c. sedes Apostolica, & ibi Pan. sub numer. 3. vers. & ex hoc colligo & c. & ibi Felin. num. 2. in limit. de rescript. Put. dec. 390. lib. 1. quia provitus vigore clausularum generalium potest eligere viam gratiosæ surrogationis, vel viam mandati de surrogando, sed non successor, cui primus renunciavit litteris non expeditis, quia successor non potest declarare voluntatem prædecessoris, Mohed. dec. 6. ut lit. pend. & c. l. si quis intentione ff. de jud. l. inter stipulantem §. 1. ff. de verb. oblig. & utrobique DD. l. idem Pomponius scribit §. fin. & ibi Bart. num. 1. de rei vend. l. si stipulatus fuerim ff. de verb. oblig. subrogatus in omni jure, & ad omne jus, quod alicui in, & ad ecclesiam competit, non censetur subrogatus ad possessionem, l. Pomponius §. quasitum & l. cum hæredes 1. resp. ff. de acq. poss. nisi quando in aliqua parte gratiæ fit mentio possessionis, licet specificè id in genere non exprimat, quia possessio qualita est jus proximum ipsi beneficio, c. cum in nostris de concess. præb. Put. dec. 220. lib. 2. Rot. dec. 5. ut lit. pend. & c. in moy. Rot. dec. 81. de rescript. in antiq. Sarn. in reg.

de subrog. q. 9. aut verba surrogationis sint valde generalia: Mohed. dec. 5. num. 5. de restit. spol. Rot. dec. 5. in fin. ut lit. pend. in nov. & c. & dec. 81. de rescript. in antiq. arg. Clem. unica, & ibi not. per Zab. in 6. & 7. not. & 1. oppos. post gl. de immun. eccl. & Can. nec ad litem ¶ ex- 54
cepto quando in narrativa fit mentio litis, & in dispositiva legitur clausula, ipsumque in omni jure, & ad omne jus, quod illi quomodolibet competeat & c. Rot. divers. dec. 592. lib. 3. par. 3. attestans de usu palatii, & abbreviatorum Sarn. in reg. de trienn. q. 14. num. 3. & plurib. seqq. arg. l. hæres meus §. 1. & 2. ff. deleg. 3. neque etiam ad spoliū ¶ nisi 55
quando in narrativa fuit nominatum, licet non in dispositiva, Achill. dec. 25. de rest. spol. Rot. divers. d. decis. 592. sub num. 3. Caput. decis. 227. part. 3. Put. dec. 375. lib. 1. Sarn. in reg. de trienn. qu. xj. num. 14. vers. circa vero 2. artic. & num. seqq. quia surrogatio gratiosè quoad possessionem non competit actio spoliū, quia nunquam possedit, & ex surrogatione non competit ei nisi interdictum adipiscendæ: Mohed. decis. 21. de restit. spol. Ias. in l. si sorori sub num. 2. vers. 2. limita, & ibi Alex. & DD. communiter C. de jur. delib. quod si omnes istæ clausulæ in eadem supplicatione fuerunt obtentæ, poterit impetrans expedire singulas litteras separatas ex singulis huiusmodi clausulis, Mandos. de sign. grat. litt. surrogationes vers. clausula Rot. decis. 387. part. 3. lib. 3. quia non sunt ita coniunctæ, quominus simul per se possint consistere, immo surrogatus ex dictis huiusmodi litteris ad partes expeditis, admittitur ad actionem spoliū, ac possessionem absque verificatione litis, etiam quando mentio litis facta est in corpore separatim à dispositiva clausularum; quia clausulæ, quatenus litigiosum & c. addunt & ampliant gratiam, & non restringunt, secus quando in dispositiva extaret
clan-

clausula exprimens litem, quæ intelligitur declarare, & limitare omnia præcedentia, ut dicantur tum concessa, si tunc ad sit lis: *Rot. d. decis. 387 par. 3. lib. 3. attestans de usu abbreviatorum Rot. divers. dec. 456. sub num. 3. part. 3. lib. 3. Pan. in c. in nostranumer. 5. & ibi Can. de rescript. Gonz. super reg. Canc. de mens. 56 & alt. gl. 5. §. 9. num. 58. & seqq. multo minus censetur subrogatus ad fructus, etiam si in gratia fiat mentio litis, & sequestri fructuum, *Put. decis. 220. lib. 2. l. fructus & l. ex diverso in princ. & §. 1. ff. de rei vendic. quia fructus non sunt jus in ecclesia, vel ad ecclesiam, sed penitus quid diversum, veniuntque in condemnationem accessorie, & lite pendente possunt alienari propter commodum possessionis, §. retinenda in *Instic. de interd. nisi mota sit etiam lis super fructibus, & data sit subrogatio in lite, Bellam. decis. 366. l. fin. & l. emptori C. de hered. vel alt. vend. l. qui filii familias ff. eod. tit. & melior est tex. in l. 2. §. non solum. vers. sed et si novaverit ff. eod. tit. aut lis expresse pendeat super spolio, & subrogatio facta sit quoad possessionem & spolum: *Rot. divers. decis. 807. numer. 2. part. 1. Put. decis. 159. lib. 3. l. adiles 1. §. item sciendum est, ff. de adilit. edict. &c. item non censetur****

57 subrogatus ad exceptionem ¶ de regula triennali in iudicio deductam, quia in subrogato deficit qualitas, quæ erat in eo cui fuit subrogatus: *l. parabolam & ibi Bald. C. de episc. & cler. Bart. in l. 1. numer. 4. C. de prepos. agen. in reb. lib. 12. Mohed. dec. 2. de caus. poss. & propr. eadem ratione subrogatus in jus petitoris prædefuncti, pro quo lata fuit sententia in Curia contra possessorem, sed non decretum fuit sequestrium, non potest petere sequestrium decerni, *Cas. decis. 5. de sequest. poss. & fruct. Zab. cons. 145. num. 3. & 4. ob defectum qualitatris, quia iura subrogati non sunt discussa sicut prædefuncti:**

*Zab. in Clem. 1. de sequest. poss. & fruct. sub nu. 13. vers. & ex his colligitur, In gratiosa subrogatione ¶ non admittitur exceptio defectus domini, Card. Zeraph. decis. 596. in fin. Bald. in rub. de caus. poss. & propr. sub num. 13. in fin. vers. & nota quod edictum & num. 14. Tiraq. in tract. le mort. saist le vis. part. 6. declar. 5. n. 5. & seq. nisi incontinenti de eo doceatur: Bart. in l. fin. §. fin autem aliquis num. 21. C. de edict. D. Adr. toll. Put. decis. 7. de caus. poss. & propr. de non verificatis narratis, aut alia similes, quæ respiciunt petitorium, Put. decis. 484. lib. 2. l. 1. §. huius autem interditi ff. uti possid. l. is qui destinavit ff. de rei vendic. sed admittitur exceptio similis surrogationis in jus eiusdem prædefuncti, & tunc proceditur ordinarie per tres conformes, Bart. in d. l. fin. §. fin autem aliquis sub num. 21. C. de edict. D. Adr. toll. Mohed. decis. 5. ut lit. pend. &c. etiam si alter præter bullas surrogationis haberet breve de immittendo in possessionem cum clausula, amoto &c. Put. dec. 1. de caus. poss. propr. Put. decis. 294. lib. 1. Bart. in l. fin. §. fin autem num. 20. & 21. C. de edict. Diu. Adrian. toll. & ibi DD. per illam rex. Quando quis surrogatus est ad prosecutionem executorialium jam intimatarum, proceditur ad declaratoriam absque nova personali earumdem intimatione, quia facta prima intimatione ad instantiam defuncti, lapsio termino dato ad parendum, adversarius incidit in censuras; unde non tractatur de incurfa censurarum, sed tantum de declaratoria earum, quæ ferri potest absque citatione, sed requiritur intimatio surrogationis, quam sufficit procuratori, si adversarius eum habet in Curia, intimare: *Put. dec. 324. lib. 1. Surrogatio non datur ¶ intruso, Regal. 59 Canc. 28. de surrog. collis. nisi possessionem dimittat, antequam petat se in jus alterius surrogari, Reb. in prax. in 2. quart. in reg. Cant. de sub-**

de subrog. collit. in verb. dummodo prafatus collitigans num. 25. Intrufus est, qui absque titulo ejus, qui dare potest, tenet beneficium, & est in mala fide; Rot. decis. 13. de caus. poss. & propr. in antiq. Felin. in c. veniens in 2 not. ubi ponit 8. modos intrusionis de accus. & ibi DD. tamen sufficit petenti surrogationem in jus prædefuncti probare se collationem obtinuisse à superiore, licet de facto, & non de jure: Bellam. decis. 116. arg. l. ubi autem non apparet §. fin. & ibi gloss. fin. ff. de verb. oblig. §. sic itaque discretis, & ibi gloss. ord. & Sylvest. in verb. mag. de action. Neque ei qui super beneficio contra adversarium suum, postquam illud per triennium pacifice possedit, litem movit, d. regul. Cancell. 28. improbovelitigatori: l. 1. §. 1. ff. de litig. Cassad. dec. 7. de dol. & contum. & decis. 5. num. 3. ut lit. pend. & c. Franc. in c. 1. in princ. eod. in 6. sed improbus dici nequit, quamdiu jus suum iustificare potest, l. qui non probasse C. de calumniat. Greg. 15. decis. 125. num. 3. & seqq. l. athletas §. calumniator & ibi gloss. in verb. ex utraque parte, & Bart. num. 3. & 4. ff. de his, qui not. infam. Felin. in c. 2. num. 4. & seqq. & num. 10. in fin. de calumn. Greg. 15. dec. 426. num. 8. & ibi annot. ideoque in surrogatione additur clausula, Quatenus vera sitis, l. in summa vers. fin. autem evidens calumnia ff. de condit. in deb. sufficitque causam litigandæ esse probabilem, aut coloratum: Greg. 15. decis. 27. num. 7. & seqq. l. qui in jus §. nemo l. non potest videri improbus ff. de reg. jur. l. cum quem & ibi gloss. 1. & DD. ff. de jud. nec agenti ad privationem de crimine, Sarn. in reg. de subrog. collitig. quest. 7. siue privandus sit per sententiam, siue ipso jure sit privatus, Sarn. in reg. de subrog. collit. quest. 7. post princ. contra glossatorem in d. reg. pag. 3. vers. aliqui curiosi, quia non est causa beneficalis, c. fin. & ibi gloss. in verb. finita & Can. ut lit. pend. & c. in 6. nisi post primam privationis sententiam in Decretal.

tiam, Sarn. in reg. de subrog. collitig. quest. 7. num. 6. vers. hinc est quod & c. Staphyl. de sign. lit. just. §. ultimo quoad num. 16. Greg. 18. decis. 426. num. 9. & 10. quia surrogatio non datur ad beneficium vacaturum, sed postquam vacat: cap. 2. de concess. præb. Eadem ratione in jure ad rem non datur surrogatio, quia beneficium non vacat per obitum habentis jus ad beneficiū, Vital. in clem. 1. n. 47. & seqq. ut lit. pend. & c. post gl. in verb. collato Rot. decis. fin. de elect. in nov. Card. Seraph. decis. 596. num. 4. dicens illud esse controversum.

Dubitari contingit, an excludantur † à 60 surrogatione impetrantes beneficia vacantia per assecutionem pacificam, siue ob non dimissionem plurium incompatibilium beneficiorum, Mand. in reg. de subrog. collitig. quest. 6. proponit hanc questionem in terminis generalibus, An regula excludat à subrogatione impetrantes beneficia quorumcumque viventium, quam disputat in utramque partem, & non decidit, Equidem in casu proposito, puto impetrantibus beneficia vacantia per assecutionem alterius incompatibilis, dandam esse subrogationem: primo quia causa est beneficalis, nam impetrans habet jus non solum ad beneficiū, sed in beneficio, & adversarium petit à beneficii incompatibilis detentione removere, & illud sibi assignari, quod dicit ad se spectare, c. fin. & ibi gl. fin. in verbo finita in fin. & Can. ut lit. pend. & c. in 6. c. olim de præscr. & ibi Can. Paris. de resign. lib. 3. quest. 1. num. 5. & seqq. Alf. Hoieda de benef. incompat. part. 1. c. 13. num. 59. & seqq. dicens non requiri declarationem. Secundo, quia Concilium Tridentinum tollit præsumptam dispensationem insurgentem ex possessione triennali, tum ex inducta geminata privatione ipso jure: c. 4. ibi, juxta ipsius constitutionis dispositionem

Kkkk

ipso

ipso iure etiam presentis canonis vigore privatus existat, *sess. 7. tum ex decreto, quod fructus tuta conscientia non retineat, c. cum ecclesiasticus §. illi vero in fin. sess. 24. c. dudum el. in princ. de elect. ibi Pan. in 5. not. & Can. Rot. divers. decis. 24. parte 2.* Tertio, quia fructus non possunt, aut debent obtinenti plura incompatibilia solvi, *gl. fin. in c. ex insinuatione de procur. & ibi Can. Rot. decis. 1. num. 5. de restit. spoliat. in nov. Hoied. de benef. incomp. pars. 1. c. 13. num. 6. Tiraq. in l. si unquam, in verb. revertatur num. 365. & seqq. etiam ante sententiam declaratoriam, Anch. in c. ad apostolica in 20. not. de sent. & rejud. Quarto, quia per assecutionem pacificam secundi incompatibilis quis ipso iure amittit titulum, & possessionem primi similis, *Extravag. Io. 22. Execrabilis §. qui vero deinceps & ibi gl. in verbo ipso iure, & verbo dimittere hoc tit. c. ordinarij, & ibi gl. in verbo libere, Archid. num. 3. & Can. de off. ord. in 6. c. de multa hoc tit. c. eum qui eod. tit. in 6. c. dudum el. 2. in princ. vers. in sua quoque ibi nullat. pertineret de elect. & ibi Pan. in 6. not. & ideo non potest illud resignare, Paris. de resign. libr. 3. q. 1. n. 50. & seqq.* Quinto quia de stylo impetrantibus certo modo per privationem, denegantur gratia, si neutri, & surrogationis, quia persona solum propter crimen est litigiosa, *gl. in verbo finita, vers. pone enim quod clericus, & Can. ut lit. pend. & c. in 6. Quint. Mandos. in tract. de sign. grat. tit. privationes col. 8. vers. in privationibus.* ac beneficium, antequam adversarius eo privetur, non vacat, ac impetranti nullum ad beneficium jus quæsitum est, nisi conditionaliter, sive in certum eventum, si de crimine constiterit. *Quint. Mandos. in tract. de sign. grat. tit. privationes in princ. Gemin. conf. 105. dicens quod lite pendente non possit per episcopum rem accusato dissensari. & accusatus pendente accusatione potest illud renunciare, c. dudum el. 2. de e-**

lect. in fin. c. per tuas el. 1. in fin. de simon. Paris. de rescript. libr. 3. qu. 16. per totum. in impetratione propter assecutionem alterius secundi incompatibilis, persona non fit litigiosa. sed ipsum beneficium ex deductis supra: verum Dataria apostolica impetrantibus per assecutionem, & incompatibilitatem denegat subrogationem, quia reputat hos & similes titulos piscatorios. Imperatur surrogatio † à solo Papa ordinarius non potest aliquem surrogare in locum cedentis, vel decedentis lite pendente, c. 2. & ibi Franc. in 2. not. & DD. communiter ut lit. pend. & c. in 6. & provifus ab ordinario contra formam, & decretum irritans d. c. 2. ut lit. pend. in 6. est removendus de facto à possessione, Rot. decis. 3. de restit. spoliat. in nov. Cassad. decis. 9. num. 4. de caus. poss. & propr. Rot. decis. 5. ut lit. pend. & c. in antiq. c. ut nostrum de appell. c. si eotempore de elect. in 6. Inn. in c. ex parte de restit. spoliat. Gemin. in c. statutum in fin. hoc tit. in 6. An in surrogatione debeat exprimi mensis iuxta regul. Cancell. de mensib. & altern. vide Gonzal. in dicta Regul. gloss. 32. num. 40. in fin. Præterea quando constat † de reservatione beneficii, ita quod manus ordinarii fuerint ligatæ, ut providere non potuerit, obstante reservatione solet concedi gratiosa surrogatio in jus, ac possessionem defuncti, ac verificata reservatione, possessione defuncti, & clericatu subrogati absque alia verificatione, statim conceditur mandatum de immitendo in possessionem dicti beneficii provifus, sive subrogato, quia nulli fit in iuria ex quo nullus præter Papam poterit tale beneficium conferre, Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & altern. §. 7. proæm. num. 211. & seqq. Pucius decis. 484. lib. 2. Mohed. dec. xj. ut lit. pend. & c.

Primariæ preces † conceduntur à summo Pontifice Imperatori post præstitum iuramentum.

mentum, c. tibi 63. distinct. quæ non dant Imperatori collationem, sed potestatem faciendi recipi unum in qualibet ecclesia Germaniæ, & deputandi executores ad providendum & compellendum, *Put. decis. 413. lib. 2.* unde solent dici tales recepti ad primarias preces Imperatoris, *spec. hoc tit. §. re. stat. n. 7. Ioan. Andr. in c. u. cui hoc tit. in 6. num. 1. Franc. Marc. quæst. 1022. parte 1.* non solum in mensibus sedis Apostolicæ, sed in quibusvis etiam ordinariis collatoribus per constitutiones alternativas, privilegia, indulta, quacunque concessis & aliis quibusvis mensibus quæ generalitas determinat species emanatas videlicet constitutiones alternativas privilegia, illaque ampliat, *l. quoties C. famil. her. c. i. legatores §. fin. ff. deleg. 2.* Sed non extendit se ad concordata Germaniæ, id est, ad menses per eadem concordata ordinariis collatoribus concessos, quæ sunt diversi generis, *Clem. 1. h. t. & ibi Panor. num. 8. Zab. in §. ad hoc num. 1. & Can. ac iura fuerunt inter Romanam Ecclesiam, & nationem Germanicam pro pace, & tranquillitate confirmandis, Bald. in l. fin. in fin. De transf. act. Bald. in l. digna vox in fin. C. de legib. & ibi Add. Ioan. de Anan. in c. fin. num. 14. ne pr. el. vic. su. 26. & c. Auth. de defens. Civit. §. iusjurandum & ibi gloss. in verbo iurisdictione in fin. & DD. etiam si dicta generalitas sit geminata, *l. Cagus ff. de leg. 2. l. si mihi Mavia ff. de leg. 3. & ibi gloss. alleg. concord. l. cui dulcia §. fin. ff. de vin. tri. & ol. leg. Put. in simili decis. 20 lib. 3.* quia concessio primariarum precum est gratia ad vacatura, & restringibilis, *d. Clem. 1. & ibi gloss. in verbo quamvis, Anch. num. 12. Socin. sen. in l. quidam relegatus num. 10. ff. de reb. dub. juncto c. quamvis el. 1. in princ. hoc tit. in 6. & c. susceptum, & ibi not. de rescrip. in 6. & conceditur ad supplicationem Imperatoris, *l. 1. C. de petit. bon. sub lib. 10. Gemin. decis. 65. num. 31.***

c. si motu, & ibi Can. hoc tit. in 6. tum quia clausula generalis nunquam includit maiora expressis, *Clem. non potest de procur. c. sedes de rescript. Gemin. in c. cum in illis §. cum autem, & ibi Franc. n. 2. & Can. hoc tit. in 6.* & talem esse summorum Pontificum voluntatem declarat clausula immediate subsequens, & quæ personæ, pro quibus preces, & nominationes huiusmodi factæ fuerint, quatenus huiusmodi preces ad illa se extendant, duxerint acceptanda, dictio enim, *quatenus*, est limitativa, *c. placet. de convers. conjug. l. stichum qui meus erit ff. deleg. 1. l. si quis crediderit ff. de pact. Dec. cons. 382. num. 2. & stat. conditionaliter, Bart. in l. 1. num. 20. ff. de condit. & demonstr.* Hæc facit quod in non obstantibus indulti precum legatur expressa derogatio concordatorum, quia hæc clausulæ, non tollunt jus alteri quæsitum *Clem. 1. in fin. hoc tit. Rot. dec. 33. num. xj in antiq. plures cumulans.* neque ampliant indultum, *Bald. in l. eam quam num. 36. in fin. C. de fideic. d. Clem. 1. in fin. & ibi Can. Pan. in c. cum nostris numer. 2. de concess. preb. Caput. decis. 83. num. 3. part. 1. & ex verbis subsequentibus, ad quorum solemnitatem, formam, &c. seu observantiam habentes preces minime teneantur, intelligitur quod summus Pontifex derogaverit concordatis in sui præjudicium, quia præcistæ non expediunt Bullas, nec solvunt annatas juxta tenorem concordatorum, *l. fin. & ibi not. ff. de const. Princip. c. olim de verbo signif. & ibi post gl. Can. c. cum dilectus in fin. de donat. & ibi Can. & clausula revocatoria revocat catenus, quatenus repugnantia repetitur, *l. fin. & ibi Bald. num. 3. C. de lat. liber. toll. & c. & quod summi Pontifices non cogitaverint concordatis derogare in præjudicium ordinariarum collatorum, probatur ex eo, quia dictæ derogationi nunquam supposuerunt***

clausulam inhibitoriam, ne ipsi ad provisiones faciendas accedant, *cap. si eo tempore de elect. in 6. & ibi post gloss. in verbo provisionem Can. facit c. dudum in fin. de decim. aut decretum irritans ordinatorum collationes, c. si foli de concess. prab. in 6. cap. tibi §. quinimo de refer. in 6. quodque verba privilegii non sunt interpretanda in alterius præjudicium, c. cum olim in fin. de consuet. & ibi gl. & Can. l. 2. §. si quis à principe ff. ne quid in loc. publ. l. si cui ff. de servit. & ex clausula concordatorum & durabit deinceps, nisi in futuro Concilio de consensu dictæ nationis aliter fuerit ordinatum, Rom. cons. 436. num. 16. & seqq.* Ex eisdem rationibus censeo non esse derogatum concordatis Leodiensibus, quæ sunt concordatis Germaniæ favorabiliora, *Cassad. decis. 7. sub num. 4. super regul. Cancell. nam concessa fuerunt per viam contractus, cap. ex multiplici de decim. c. veniens & ibi de transact. & ex causa bene meritorum, l. arist. l. hoc iure §. 1. & fin. ff. de donat. & ideo videntur irrevocabilia, l. si pater §. fin. ff. de donat. Rom. cons. 298. num. 4. Rom. sing. 520. donatio, & fusius in l. si vero §. de viro num. 46. de solut. 66 matr.* Imperator habet † jus primariarum precum auctoritate apostolica, *Rot. decis. 15. hoc tit. in antiquiore spec. tit. de prab. §. restat. n. 7. Gail. observ. 155. num. 6. & seq. lib. 2. late Restaur. Castald. de imp. quest. 100. numer. 14. ad beneficia etiam reservata, non tamen ad maiores dignitates post pontificalem, aut principales in Collegiatis, vel ad devoluta, seu litigiosa, constat ex tenore indulti præcum per Paulum §. consi Ferdinan. 2. Imperatori, quæ præcistæ, sive nominati intra mensem, Clem. 1. §. secus, & ibi gl. in verbo intra mensem, & Can. hoc tit. Felin. in c. cum ex officii num. 36. vers. & tu pondera de præfir. Cassad. decis. 1. num. 2. de decret. in reserv. duxerint acceptanda, An. b. in Clem. unica numer. 6. de concess. prab.*

Cassad. decis. 2. de decret. in refer. Put. decis. 230. lib. 1. & 408. l. 2. Mohed. decis. 10. de concess. prab. Caputaq. decis. 35. part. 2. cum decreto irritanti, ita quod insinuatio precum, facta collatoribus, c. si capitulo & ibi gloss. in verbo capitulo Franc. num. 6. de concess. prab. in 6. & beneficii vacantis acceptatio, in præsentia idoneorum testium etiam sine præsentia, & collatione executorum impediunt collationem alteri faciendam, c. 1. circa finem, & ibi gloss. in verbo acceptaret, de concess. prab. in 6. & Franc. & Anchar. Clem. 1. §. secus, & ibi gl. in verbo executorem, de concess. prab. c. fin. & ibi gloss. in verbo provideret de præbend. & si primus, & secundus præcista in data acceptaverint infra mensem, collatio facta secundo est irrita propter acceptationem primi, Rot. decis. 21. & 24. de concess. prab. in antiq. & decis. 14. hoc tit. in antiquior. c. quodam hoc tit. in 6. Dispensatio, & habitas † nominari, seu præcistæ non requiritur tempore datæ gratiæ precum, sed sufficit habitatem, & dispensationem præcistæ adesse tempore vacationis, quia non agitur de surreptione gratiæ, Cresc. decis. xj. de concess. prab. per text. in c. ei cui hoc tit. in 6. cum gloss. in verbo nondum Gemin. & Can. Pan. in c. dilectus el 1. num. 9. & 11. hoc tit. Non habent locum in Italia, aut in Ducatu Mediolanensi, Cresc. decis. 3. hoc tit. attestans de usu & stylo. & summus Pontifex non solet illis derogare, Mohed. decis. 23. num. 4. hoc tit. c. 2. & ibi Gemin. sub num. 12. & Can. communiter hoc tit. in 6. sæcularis receptus ad primarias preces in beneficio regulari habet titulum coloratum, Achill. decis. 9. de restit. spohat. Felin. in c. in nostra sub 40. corollario vers. sexto nota, quod si regularis de rescript. arg. c. cum nostris de concess. prab. In reliquis inspiciendus est tenor indulti precum, quia summi Pontifices sub diversis formis huiusmodi primarias preces Imperatoribus

ratoribus concesserunt, earumque tenor pendet ex mera, & gratiosa voluntate summorum Pontificum, ut earum impetratio, & concessio quasi impossibilis reputetur, *l. idem Iulianus §. fin. ff. de leg. 1. & ibi DD. l. continuus §. cum quis, & ibi gl. in verbo relicta sunt, & DD. ff. de verb. oblig. faciunt not. per Innoc. in c. filius in verbo teneantur de testam. facit l. Lucius Titius ff. de eviction. Panorm. in cap. quod Dei timorem num. 8. de stat. Monach. Valida quoque est consuetudo, quod episcopus in eius jucundo adventu possit creare canonicem in qualibet ecclesia suae Civitatis, & Diocesis, *Rot. dec. 111. de consuetud. in antiq. Franc. Marc. 1023. n. 9. part. 1.**

68 Indulgentia, † sive tollerantia sedis apostolicae habent jus conferendi praebendas, & alia beneficia ecclesiastica, exceptis parochialibus ecclesiis, in pluribus Archiepiscopalis, & Episcopalis Ecclesiis, quando vacant, & temporalia sub eorum manu, Rex Franciae, *Franc. Marc. decif. 90. numer. 6. & 7. part. 1. & decif. 44. num. 12. part. 2. & decif. 1022. n. 10. & seq. part. 1.* Reges Vngariae, & Angliae, *Bald. in l. rescripta sub num. 8. vers. item committit spiritualia mero laico C. de prec. Imp. off. Olavrad. conf. 1. sub num. 5. late Rest. Cast. de Imper. quaest. 100. Achill. c. 2. Paulo ante finem hoc tit. in 6. ac Apulix. gloss. 1. in fin. in summa 16. quaest. 7. praeterea Delphinus, Franc. Marc. d. decif. 90. in princ. part. 1. & decif. 44. in princ. part. 2. etiam si contingat dicta beneficia vacare in Curia Romana, Anchar. in c. 2. in 5. quaest. hoc tit. in 6. & ibi Gemin. & Can. non tamen conferendo tribuunt aliquod jus spirituale, sed investitus consequitur jus spirituale a confirmatore, vel alio ministro Ecclesiastico, *Clem. 1. §. secus, & ibi Vital. n. 67. & seqq. de concess. praebend.**

69 Alternativa † a summo Pontifice conceditur Episcopis, & superioribus Praelatis,

quamdiu apud ecclesias, & dioceses suas verè & personaliter resederint dumtaxat, quae residentia probanda est *Gonzal. super regul. de mens. & altern. gloss. 43. num. 161. & plurib. seqq. Garc. de benef. par. 5. c. 1. num. 502. & seqq. Greg. xv. decif. 70. & decif. 94. & ibi annot. num. xj. & decif. 163. de tempore vacationis beneficii, Greg. 15 decif. 239. in princ. & in fin. de omnibus, & quibuscumque beneficiis ad liberam ipsorum dumtaxat dispositionem pertinentibus, Greg. 15. decif. 103. num. 4. & seqq. & dec. 314. num. 3. & ibi annot. Gonz. super reg. de mens. & altern. gloss. 45. num. 1. & seqq. Garc. de benef. par. 5. c. 1. num. 574. & seqq. quae mensibus Februarii &c. extra Curiam ipsam vacare contigerit, dummodo alias reservata, vel affecta non fuerint, postquam acceptaverint gratiam alternativam per literas parentis manu propria subscriptas suoque sigillo munitas, & in sua civitate, vel diocesi datas, quas ad Datarium suae sanctitatis transmittere tenentur, quibus ab eo receptis, & recognitis tunc demum, & non antea utuntur gratia supradicta, ut latius statuitur in reg. 8. Cancell. §. in super cum decreto irritanti: quae non requirit litterarum expeditionem, prout Stylus antiquus requirebat, quando alternativa impetrabatur per supplicationem, *Pur. decif. 387. lib. 3. Mohed. decif. 3. de rescr. & decif. 18. num. 1. hoc tit. Cassad. decif. 2. num. 3. & seqq. de rest. spol. arg. c. super eo 2. in fin. de appell. gloss. in Clem. 1. in verb. receptis de procur. juncto c. licet, & ibi not. per Pan. num. 3. & Felim. & Can. de off. ordin. nec est sublatio simplex obstaculorum; Fel. in c. cum ex officii nu. 6. & ibi Pan. de praeser. sed dantur episcopis duo menses ex mensibus Papae, ac etiam conceditur aliquid, quod jure communi eis non competit, quia Papa est ordinarius totius mundi, habens potestatem conte-**

rendi omnia beneficia, dictum est supra in 4. modo provisivo, & per alternativam coarctatur, ita quod gratiæ concessæ à Papa sint nullæ, stante decreto irritante super concessa, & acceptata alternativa, c. quodã, & ibi Franc. in 2. not. & Gem. & Can. hoc tit. in 6. Rot. divers. dec. 106. num. 2. & 3. par. 1. Mohed. dec. 21. hoc tit. in princ. & num. 1. & in terminis alternat. decif. 1. in fin. de concess. præb. Put. decif. 387. sub num. 1. lib. 3. quod operatur respectu proprietatis, non inficit possessionem, quia alternativa non est provisio de aliquo beneficio, sed facultas providendi cum remotione obstaculorum, Cassad. decif. 2. num. 3. & 4. de restit. spol. Felin. in c. cum ex officio, ante num. 37. vers. quid autem si episcopus de
 70 præscript. Non comprehenditur sub ÷ generali revocatione, quando agitur de totali eius revocatione, quia alternativa est favorabilis, nisi fiat de alternativa mentio specialis, Mohed. decif. 1. de concess. præb. l. item apud §. hoc editum ff. de injur. c. quamvis §. quamquam hoc tit. in 6. An autem comprehendatur sub generali revocatione, quando effectus alternativæ suspenditur pro ea vice, varie observatum fuit in Rota. Mohed. d. decif. 1. de concess. præb. decidit comprehendendi, & derogatum censeri alternativæ, quia est gratia, quæ tollitur, & suspenditur per clausulas generales derogantes inductis, nõ obstantibus quibuscumque privilegiis, indultis, prærogativis, & literis Apostolicis &c. Contrarium decisum fuisse attestatur Put. decif. 212. & 215. lib. 1. quia licet alternativa possit dici privilegium, seu indultum, tamen nunquam sub verbis generalibus de privilegiis, & indultis censetur derogatum privilegiis de conferendo, aut alternativis, tum etiã quia alternativa hodie datur per regulam Cancellariæ, & derogatio regularum Cancellariæ non venit sub verbis generali-

bus, non obstantibus, Cassad. decif. 38. num. xj. super reg. Cancell. Mandos. in reg. 19. reserv. quest. 19. sub num. 1. attentis decreto irritanti appposito in dicta regula 8. Cancellariæ, Rom. cons. 488. in fin. Rot. divers. decif. 2057. n. 1. part. 3. lib. 3. Styloque palatii, & Cancellariæ, quo receptum est, nunquam censetur derogatum regulis Cancellariæ, nisi tenor regulæ de verbo ad verbum in principio litterarum prænarretur; & postea in nõ obstantiis ponatur, non obstante voluntate nostra priori, & ordinationibus præmissis, arg. Clem. 1. h. t. Mandos. de signat. grat. titul. derogatione regularem, vers. penult. & fin. Sarn. in proem. regul. Cancell. q. 6. n. 13. & ibi fufius sub num. 16. Episcopus habens alternativam ÷ si postea obtinet à summo Pontifice indultum conferendi in omnibus mensibus, & conferat aliquod beneficium vigore indulti, non videtur renunciare alternativæ, quia privilegium secundum nunquam tollit primum, nisi privilegia sint inter se contraria, Butr. in c. accedentibus sub num. 8. vers. per prædicta conclude de privil. & ibi Can. Caput. decif. 309. part. 1. Privantur Episcopi ÷ alternativa ipso facto in tribus casibus expressis in regula Cancell. 8. reservatio mensium Apostolicorum, §. ac etiam voluit. De reliquis dubiis circa alternativam vide Garc. de benef. part. 5. cap. 1. §. 12. Gonzal. super regulas Cancellariæ de mensib. & altern. à gloss. 41. & omnibus aliis gloss. seqq. usque ad finem.

lus nominandi ÷ si five nominatio competit Collegio, & fit sine solemnitate, aliquando de uno, plerumque de duobus, aut pluribus etiam alternative, Ioan. Andr. inc. 2. in princ. de elect. in 6. Innoc. in c. 60. mem. el. 1. num. 1. de postul. Pralat. & Papa, vel Superior postea eligit, c. Archidiaconum 85. dist. gl. fin. in c. bona mem. el. 1. & ibi Butr. in fin. de postul.

postul. *pral. pulchre Panorm. in c. quod sunt §. super eo num. 1. de elect.* à qua non licet resilire, postquam superiori est presentata, & per eam nominato acquiritur, *l. contra Sanctorum 16. quast. fin. c. placuit 72. dist. c. dilectissimo 8. quast. 2. c. ei cui §. item si propr. infirmitatem 2. quast. 6.* nominationes vero libellis vel edoctis factæ contra Consilium publicum non valent, à quibus nec appellate necesse est, *c. ei qui appellat §. nominationes 2. q. 6. & ibi gloss. & Can.* Præterea concessa fuit ꝑ nominatio ad vacantes Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatias, vel Prioratus Conventuales (in quibus antea servanda erat forma c. quia propter de elect.) Regibus Hispaniæ, Franciæ, Poloniæ, & aliis Principibus, in qua servandus est tenor privilegii, & concessionis, *c. porro de privil. c. ad audientiam de decim.* In Germania libera est Prælatorum electio. Sunt & aliæ nominationes ꝑ quæ ex privilegio Apostolico conceduntur ab universitatibus graduatis, & debito modo qualificatis, ut eisdem provideatur, de quibus late *Rebuff. in tract. nominationum*, in quibus est servanda forma in privilegio præscripta: *d. c. porro d. c. ad audientiam* idem observandum est in nominationibus, quæ fiunt ꝑ in vim statuti, vel consuetudinis. In dubio quando nominatio fieri potest ex pluribus facultatibus, nominans non censetur se restrinxisse ad unam, sed censetur nominatio facta, prout melius expedit nominanti: *Casar. decis. 1. de elect. Pan. in c. cum super num. 12. & ibi Felin. sub nu. 15. vers. modo, & num. 6. & plurib. & seqq. & Can. communiter de off. deleg.* nominatus ab eligente videtur nominatus à committente, seu conferente electionem *l. item eorum §. si decuriones ff. quod cuiusque univers. & c. l. 1. §. magistrum el. 2. ff. de exer. l. unum ex familia §. si de falcid. ff. deleg. 2.*

Indultum de conferendo, ꝑ solet summus Pontifex concedere Cardinalibus, ac aliis benemeritis obtinentibus Cathedrales ecclesias, & Abbatias, ut de omnibus beneficiis ad eorum collationem, institutionem, sive quamvis aliam dispositionem pertinentibus libere disponant, perinde ac si reservationes, expectativæ &c. non emanassent, cuius tenor est inspiciendus; *c. porro de privil. c. ad audientiam de decim.* in eo tantum solent excipi beneficia vacantia per resignationem, *Mohed. decis. 10. circa fin. de privil. arg. c. susceptum in 2. resp. de rescr. in 6. & ibi gl. in verb. cum morte 10. Andr. n. 2. 3. & 4. & Can. gl. in c. quamvis 2. in verb. cedentium & c. hoc tit. in 6. faciunt not. in c. sunt de verb. signif. in 6.* In dubio contra concedentem est latissime ꝑ interpretandum, *c. cum dilectus de consuet. clem. si de beneficio h. t. & ibi gl. & Can. Felin. in c. causam qua n. 12. & seq. plures cumulans de rescript. sed nõ extendendum ad specialiter reservata Papæ, ut possint admittere resignationem in favorem, Pur. decis. 12. de privil. c. cum pridem de pact. c. ex parte, & ibi Pan. num. 4. & Can. de off. deleg. c. apostolici & ibi gloss. 1. in fin. 8. quast. 1. dictum est supra tit. de renunc. aut taliter resignata conferre, etiam si habeant clausulam per quamcumque dimissionem in manibus Papæ, quia intelligitur de simplici cessione; *Pur. decis. 511. lib. 2. c. inter cetera, & ibi post gl. in verb. assignari. Can. hoc tit. c. ordinationes, & ibi post gloss. in verb. pretio Can. 1. quast. 1. Paris de resign. benef. lib. 1. quast. 4. nu. 22. & pluribus sequen. comprehendit beneficia vacantia per obitum aliorum Cardinalium, Cresc. decis. 2. de privil. arg. not. per Felin. in c. causam qua sub n. 11. vers. prima declaratio, & num. 12. de rescript. gl. in c. statutum in verbo numerandum & ibi Can. hoc tit. in 6. tollit obstacula, ꝑ & gratias præventivas, & coadjutorias cū futura successione,**

quia

quia hæc etiam præveniunt vacationem, quod consentiens futuræ successioni post mortem ipsius consentiat, non autem ipso vivente, *late Mohed. decis. 10. de privil. Put. decis. 468. lib. 2. c. nulla c. retatum de concess. prab. c. detestanda §. fm. de conc. prab. in 6. sed non regressum, quia habet causam, & pendet à jure de præterito, Cassad. decis. 4. de privil. Cassad. decis. unic. num. 3. de pact. Mohed. decis. 11. num. 4. de renunc. l. quaritur §. si venditor ff. de Edlit. edict. & c. c. pastoralis 7. quast. 1. c. 2. in fin. de pact. præservatque jus quod Cardinales ordinarii habent semotis reservationibus, ut illud quod est ordinariæ potestatis, libere agant absque impedimento, Cassad. decis. 3. num. 4. & in fin. attestans ita Rot. im interpretatam fuisse indulta Cardinaliū: Mohed. decis. 1. num. 2. de privil. Put. decis. 158. l. 2. c. si pro debilitate de off. deleg. & ibi post glos. in verbo liberum Pan. & Can. c. 1. de off. ordin. & ibi Pan. num. 4. & Can. Greg. 15. decis. 99. & ibi annot. & decis. 491. num. 2. & ibi late annot. etiam quoad beneficia patrimonialia, licet Cardinales teneantur conferre illis, quibus debentur, Put. decis. 4. de privil. Caput. decis. 66. p. 1. Put. decis. 163. lib. 3. c. cum de beneficio hoc tit. in 6. c. possessiones de reb. Eccles. non alien. Put. decis. 158. lib. 2. nihil autem de novo dat, neque ampliat eorum jurisdictionem in alterius cuiuscumque; injuriam, l. nec avus C. de emancip. cum siml. Cassad. decis. 3. n. 2. de privil. l. si quando. & ibi Ias. num. 3. & DD. communiter. C. de inoff. test. Gonz. super reg. Cancell. de mens. & alt. gloss. 24. num. 66. & seqq. dicens, quod collatio vigore indulti dicitur fieri ex potestate ordinaria conferentis. Greg. 15. decis. 99. & ibi Add. tantumque comprehendit beneficia, in quorum quasi possessione providendi sunt illi, quibus illud conceditur: Rot. decis. 49. de rescript. in antiq. Put. decis. 1. & Mohed. decis. 8. de privil. Cald. conf. 23. hoc*

tit. c. querelam de elect. c. cum olim de caus. poss. & propr. & aliis vulg. Hinc indultum providendi beneficia spectantia ad suam, cuique capituli collationem communiter, vel divisim, non procedit in beneficio, cuius collatio spectat ad Episcopum tanquã ad Canonicum, & Capitulum, & non uti Canonico, nisi Episcopus haberet dimidiam vocem cum Capitulo, quia tunc indultum præservaret dimidiam competentem Episcopo, Mohed. decis. 1. de privil. c. postulasti §. nisi forte de concess. prab. Præterea conceditur huiusmodi indultum Nuncio, vel ¶ aliis ex gratia, 80 quod morte Papæ re integra non expirat; c. si cui nulla in princ. hoc tit. in 6. stricte est ¶ 81 interpretandum, quia derogat ordinariæ potestati, Pan. in c. si quis contra num. 4. in 2. not. de for. comp. Ioan. Andr. in c. fin. num. 5. de verb. sig. in 6. etenim comprehendit vacantiam in mensibus ordinarii, in quibus Nuncius concurrat cum ordinariis, sicut Papa: Cress. decis. 8. de privil. c. hi qui, & c. si Apostolica hoc tit. in 6. l. solet prætor. ff. de jurisd. om. jud. c. 1. §. proinde in fin. ibi, nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendam, de off. leg. in 6. ideo si detur facultas conferendi beneficia cedentium, & decedentium, non potest conferre, si contigerit vacare per uxorationem, afflictionem, aut alias & c. gloss. in c. quamvis tibi in verb. cedentium hoc tit. in 6. & ibi Franc. & Can. c. fin. & ibi gl. & Can. de verb. sign. in 6. Secundo facultas conferendi cum clausula, non tamen de generaliter reservatis, non se extendit ad beneficia vacantia in octo mensibus reservatis per regulam Cancellariæ, etiam si in derogationibus posita sit clausula, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, & c. ac specialibus, & generalibus reservationibus hætenus factis, & faciendis: Franc. in d. c. si cui nulla sub num. 4. Mohed.

Mohed. inter omiffas dec. 1. & 2. de privil. Tertio provisio à Nuncio facta de vacante in mense Pontificio non capit beneficium vacans in mense ordinarii, etiam si in provisione ad sit clausula, quovis modo vacet, quia mentis censeretur adjectus causa taxationis, *Achill. decis. 1. hoc tit. Domin. in c. susceptum sub num. 6. vers. quid si de rescript. in 6. & Franc. num. 7. & Can. communiter.* Quarto Nuncio de stylo non datur facultas conferendi Canonatus in Cathedralibus, & Collegiatis ecclesiis, *Rot. divers. decis. 343. in princ. p. 1. quæ est Cas. decis. 2. hoc tit. attestans esse de stylo, arg. c. quamvis §. quamquam & ibi post gloss. in verb. non extendit, Can. in 6. hoc tit. qui se moto stylo ex dispositione iuris veniunt sub indulto: c. dudum & ibi gloss. 2. & Can. hoc tit. in 6. ac etiam curata, Franc. in d. c. si cui nulla in 2. notab. & per litteras scriptas Nuncio à Cardinale nepote summi Pontificis, quod beneficia omnia, quorum collatio spectaret ad sedem Apostolicam, quocumque modo conferre possit, ampliat facultas Nuncii in qualitate beneficiorum: *Cas. decis. 1. & 2. hoc tit. arg. c. sedes de rescript. Clem. 1. §. ad hoc hoc tit. & ibi Zab. num. 1. & 2. Pan. num. 8 l. fin. §. cui dulcia 2. resp. ff. de vin. tris & ol. leg. & ibi post gloss. fin. alleg. concord. Doct.* Quinto indultum Nuncii solet restringi ad beneficia certi valoris, sive taxæ, ac etiam certi numeri, scilicet ut possit providere de beneficiis, quorum collatores, & collatrices saltem sex beneficia ecclesiastica conferre habeant, teneaturque ab eo provisus probare beneficium, de quo provisus fuit; esse infra taxam, & infra numerum in litteris comprehensum, quia est pars suæ gratiæ, *Achill. decis. 2. & Cresc. decis. 4. de probat. Rot. decis. 10. eod. in nov. c. cui de non hoc tit. in 6. Clem. 1. de concess. prab. & utrobi- que not. Can.* Limita ut stylus Curie proce-*

Summa in Decretal.

dat, quando indultum dirigitur Nuncio in favorem Nuncii, secus si dirigitur in favorem Nuncii, & eorum, quibus facienda est collatio, vel ecclesiæ, vel alterutrius ipsorum, & ecclesiæ, quod etiam morte Papæ re integra non expirat, *d. c. si cui nulla hoc tit. in 6. & Franc. ibidem num. 3. ac est favorabile, & habet locum dispositio juris communis, & non stylus Curie, comprehenditque majora beneficia, & curata, Franc. in d. c. si cui nulla num. 1. in 2. not. & num. 3. lo. Andr. in c. fin. in verb. beneficia de verb. signif. in 6. Cresc. decis. 1. de privil. in fin.* Data vero Nuncio, vel alii super provisione certæ personæ faciendæ potestas, non ob suam, sed ejus, cui provideri mandatur, gratiam, sive favorem, expirat omnino, si concedens re integra moriatur, *Franc. in d. c. si cui nulla vers. fin. & ibi gloss. fin. & Can. & est stricte interpretanda, c. cum in illis per tot. hoc tit. in 6. Franc. in d. c. si cui nulla nu. 1. in 2. notab. quia non est gratia, sive indultum, sed rescriptum ad beneficium ambitiosum, c. quamvis hoc tit. in 6. c. is cui eod. tit. & lib.* Generaliter in omnibus indultis additur clausula, quod provisus illorum vigore sub pœna vacationis eo ipso teneantur bullas novæ provisionis expedire, & annatas, aliaque juxta Officialibus Romanæ Curie debita solvere infra quatuor, aut sex menses à die possessionis pacificæ, alioquin gratia sit ipso jure nulla, *Put. decis. 2. & Cresc. decis. 18. hoc tit. Mohed. decis. 8. de concess. prab. Felin. in c. ceterum num. 10. & ibi Can. de rescript. Bart. in l. 1. num. xj. de cond. & demonstr. & ibi DD. qui non currunt ignorant, Put. decis. 20. de privil. l. genero ff. de us. qui not. inf. l. annus ff. de calumn. l. si bonorum l. quamdiu C. qui admitt. & c. aut data intrusione adversarii, Achill. decis. 12. de privil. l. quicumque C. qui admitti & c. c. commissa & ibi gloss. in verbo pacificam, & Can. de elect. in 6.*

LIII

Ocuria

- 85 Occurfa vacatione ꝑ ob non expeditionem novæ provisionis, collatio non revertitur ad habentem indultum, vel ordinarium, sed Papa habet conferre, ne exactu, ex quo pena imponitur, aliquod commodum reportent, *Put. decis. 1. hoc tit. Put. decis. 346. & dec. 351. lib. 2. c. si clericus §. cum facta hoc tit. in 6. & ibi Can. c. tibi qui de reser. in 6. in fin. l. 3. §. si ad diem. & §. seq. ff. de re milit. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gloss. 15. à num. 109. usque ad num. 127. tum quia prima vacatio per collationem factam sit extincta, & non servata forma decreti de novo vacat beneficium ipso jure, & impetratio ꝑ facta de illo, dicitur impetratio certo modo: in qua impetrans, non ad implementum decreti, debet plene, & concludenter probare, *Gonzal. super red. Cancell. de mens. & altern. gloss. 15. n. 120. & seqq.**

De clerico ægrotante, vel debilitato.

Titulus VI.

SUMMARIÆ.

- 1 Morbus aut ægrotudo non deicit promotum.
- 2 Si temporalis fuerit potest ægrotus sibi assumere mercenarios.
- 3 Si perpetua fuerit, si quidem ægrotus est prelatatus, datur ei invito Coadjutor, Successor aut Substitutus volenti tantum.
- 4 Si est simplex clericus & unus in ecclesia, datur ei vicarius.
- 5 Si est Canonicus aut assisus vel portionarius cathedralis vel collegiata ecclesia.
- 6 Et antea fuerit solitus deservire debentur ei integri fructus sui beneficii & non tenetur deservire per Vicarium nisi ecclesia patiarur defectum ministrorum.

- 7 Coadjutor ex quibus causis datur.
- 8 Coadjutorum datio episcopis & superioribus prelati est de causis majoribus, & referenda ad sedem apostolicam.
- 9 Excipiuntur ab hac regula duo casus.
- 10 Coadjutores Prelatis, Episcopo inferioribus, datus, ad quem spectat destitutio & cessatio admisso.
- 11 Coadjutores dari possunt omnes qui possunt coadjuti defectum supplere.
- 12 Eius debent esse etatis quæ requiritur in officio cui datur.
- 13 Potestas ejus & officium ex forma dationis colligitur, si simpliciter datus sit quale sit ejus officium explicatur.
- 14 Teneatur durante administratione reddere rationem ipsis prelati si sane mentis fuerint, ac capitulis eorundem, & ipsorum prelatorum successoribus.
- 15 Coadjutoris officium expirat morte Civili & naturali coadjuti.
- 16 Coadjutoria cum futura successione nemini conceduntur nisi ecclesie cathedrali aut monasterij urgenti necessitas aut evidenti utilitas postulet prelati dari coadjutorem & causa à Romano Pontifice diligenter cognita.
- 17 Cetera coadjutoria quæ in aliis beneficiis conceduntur sunt resignationes conditionales sive in favorem.

DICTUM est supra, quod clerici non debeant fructus suorum beneficiorum percipere, nisi personaliter deserviant, quæ regula fallit in clerico ægrotante, vel debilitato, qui deservire non potest propter adversam valetudinem, vel debilitatem temporalem, aut perpetuam, quia morbus ꝑ aut ægrotudo non deicit promotum, *gloss. magna in summa, & ibi Gemin. num. 2. & Can. c. 1. sum tribus cc. seqq. 7. quæst. 1. excepta legra.*